

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-tusásos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 18 fillér.

NYILVÁR SORA 40 FILLÉR.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, szeptember 1.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Lássuk a népet!

A kínai háború.

A mohamedánuság helyzete Boszniában.

A téli színtársulat.

A Lőrincz-napi díjlövészet.

Nagy vasúti szerencsétlenség.

Megvásárolt magyar sajtó.

Odillon asszony imádója.

A búrok teljes leveretése.

Színházfelavatás és párbaj.

Nyári színház — téli színház.

Megugrott elmebeteg.

Kleptomanikus uriaszony.

Tárcsa: Várni, hiába várni!

Csarnok: A kísértő. Irta: Kovács Dezső.

Lássuk a népet!

Arad, augusztus 31.

A szinügyi bizottság mai ülésén egy bizottsági tag azt a kérdést vetette fel, hogy *Leszkay* András szinigazgató mért nem fordít nagyobb gondot a népszinműre? Es azon panaszkodott, hogy az egész nyári szezonban alig volt alkalma a közönségnek népszinművet látni.

Teljes mértékben időszerűnek találjuk a kérdést, csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy a szinigazgatók helyett másokat kellene meginterpellálni ez érdekes ügyben, azokat, kik ez irodalmi műfajt olyan keveset kultiválják az utóbbi időben: a szinműirókat. Azokat az urakat, kik éles,

bonczoló szemmel tudják megfigyelni a magyar népeletet és isten sugallta ihlettel papirra vetik abból, ami tanulságos, ami poetikus, ami szép.

Oh ezek az urak csodálatos dolgokat mondhatnának el Avarfy Ferencz szinügyi bizottsági tag urnak.

Elmondanák, hogy a magyar népeletnek most is vannak hivatott megfigyelői, mint voltak Csepreghy, Tóth Ede idejében, munkakedvük se kevesebb, mint azoké volt, csak a témájuk ment egy nagy változáson keresztül: *a magyar nép élete*. Igen, a népelet lett olyan, ami nem szinpadra, nem költő tollára való, amely nem tanulságos többé, nem regényes, hanem romlott, posványos, felekezeti és osztályok ellen szított gyűléstől peszenyezett. A Göndör Sándorok földosztókká lettek és semmi hajlandóságuk a népdramákhoz, mert a szocialista tanok nem tanítják az ilyesmire.

Es aztán a többi. A pap nem atyja már a maga falujának, akihez bajban, örömben mindig bizalommal fordulhat jó tanácsért az ő nyája: a paptól, a lelkiatyától hecczkáplán, néppárti agitátor lett, aki hirdeti a legszűkkeblűbb felekezeti felfogást a vallás védelmének ürügye alatt; a legizőbb felekezeti gyűlés a felekezeti béke jelszava alatt. Aki nem állja a nép különböző rétegének egymásra uszítását, a nép érdekeinek vé-

delme czimén; a társadalmi ellentétek kiélesítését a nemzeti jólét emelésének czégeré alatt. A ki nem istennek, hanem egy politikai pártnak szegődött szolgálójává, amely felbujtja a nemzetiségeket a magyar állam ellen, a nemzetiségi béke jeligéje alatt; amely politika nem egyéb egy kaszinói klikk, néhány dús gazdag nagyur és beteges ambícióju főpap személyes érdekeinek portálásánál, a haza és egyház érdekeinek előmozdítása ürügyével; az antiszemitizmus szítása: a kereszt védelme nevében.

Ezekkel a tanokkal, ezekkel az eszmékkel van szaturálva most a magyar népelete.

Hát érdemes ebből a korból kilesni valamit a szinpad számára és megörökíteni annak az időnek, amely majd befedi mohával még az emléket is azoknak, akik e szomorú korszakot megcsinálták? Vajjon méltó-e a szinpadra az a népelet, melyből kiirtották Krisztus tanainak sarkkővét: a szeretetet, és beléjoztották a gyűlölet fanatizmusát, a haza és a magyarság szent eszményeinek megfertőztetését!

Nemzetünk történetirői ne jegyezzetek fel egy betűt se erről a korról, mert a magyar nép nem romlott még el gyökereiben, mert felrázkodik és kiveti testéből a férgemet, melyek most kéjelegve rágódnak rajta.

Jó lesz akkor elfeledni, amit most még

TÁRCZA.

Várni, hiába várni!

(Guy de Maupassant irodalmi hagyatékából.)

A férfiak ebéd után a dohányzószobában beszélgettek: váratlan örökségekről, különös végrendeletekről. Le Brument, a jeles ügyvéd, akit mesternek szólították, háttal neki támaszkodott a kandallónak és így szólott:

— Éppen azon fáradozom, hogy ráakadjak egy örökösre, aki különösen borzasztó körülmények közt tűnt el. A mindennapi élet egy közönséges, de kegyetlen drámájáról van szó, amilyen naponként megeshetik, s amely mégis talán a legszörnyebb, melyet ismerek. A dolog így történt:

Vagy hat hónappal ezelőtt egy haldokló nőhöz hívtak, aki ezt mondta nekem:

— Uram, a lehető legkényesebb, legnehezebb és leghosszadalmasabb megbizással akarom megterhelni. Itt van az asztalomon a végrendeletem, ha úgy tetszik, megtekintheti. — Tiszteletdíj fejében százezer frankot hagyományozok önnek, ha sikerrel teljesíti a megbizást, ötezret akkor, ha nem ér el eredményt. Mihelyt meghaltam, meg kell találnia fiamat. Ön az első ember, akinek elmondom rettentő történetemet. Azt hiszem, lesz még annyi erőm, hogy végig elmondhassam.

Leánykoromban szerettem egy fiatal embert, akitől családom megtagadta a kezemet, mert nem volt elég gazdag. Kevéssel utóbb férjhez mentem hozzá, tudatlanságból, félelemből, engedelmisségből, nembánomságból, mint ahogy a

fiatal lányok férjhez szoktak menni. Gyermekeim született, egy fiú, azután pedig pár év multán, meghalt a férjem. Akit szerettem azóla megnősült. Amikor özvegy lettem, rettenően fájlalta, hogy többé nem szabad. Meglátogatott és szivettépően zokogott előttem. Barátom lett. Talán nem kellett volna elfogadnom, de oly elhagyatott voltam, oly szomorú, oly kétségbeesett. S még mindig szerettem. Sokszor mennyit kell az embernek szenvednie! Rajta kívül senkim sem volt a világon, szüleim már meghaltak. Sűrűn eljárt hozzám s egész estéket én nálam töltött. Nem kellett volna megengednem, hogy oly gyakran meglátogasson, hiszen nő ember volt. De nem volt erőm az ellentállásra. Mit mondjak még? Szeretóm lett. Hogy hogyan történt? Tudom is én! Tudja-e az ilyesmit az ember?

Szóval, uram, a kedvese lettem és boldog voltam. Tizenkét évig voltam boldog. Közben és ez az én legnagyobb gyöngeségem és alávalóságom, közben feleségének barátinője lettem. Fiamat együtt neveltük föl, embert faragtunk belőle, derék, intelligens, erős akaratú, nemes gondolkodású embert. A gyermek tizenhét évessé serdült. A fiatal ember szerette az én... az én szeretőmet, majdnem úgy, mint ahogy én magam. Véghetetlenül tisztelte, mert csak bölcs tanácsokat hallott tőle és az egyenesség, tisztesség és becsületesség követni való példáját látta benne. Édesanyja régi, igaz és hűséges barátjának tekintette, magának szinte lélekben atyjának, gyámjának védőjének, vagy minek? Talán soha nem gondult semmire,

mert legzsengébb ifjuságától fogva hozzá szokott ahhoz, hogy azt az embert nálunk lássa, mellettem és mellette, szüntelenül velünk foglalkozva.

Egy este — hármunknak együtt kellett volna ebédelnünk (ez volt az én legnagyobb ünnepem) — mind a kettőjükre várokztam, kíváncsian arra, hogy ki jön előbb. Az ajtó nyílik: barátom lépett a szobába. Tárt karral feléje siettem és ő hosszú, boldogságos csókot nyomott ajkamra.

Egyszerre valami kis zörejt hallottunk és az a titokzatos érzés, mely elárulja egy idegen személy jelenlétét, megborzongatott bennünket. Hirtelen megrázkódva, hátrafordultunk. Ott állott az ajtóban Jean, az én fiam, halványan, égő szemmel ránk meredve. Abban a pillanatban kegyetlen rémület fogott el. Meghátráltam és két kezemet szinte imára kulcsolva, fiam felé nyújtottam. De már nem láttam. Kiment. Szemtől-szembe maradtunk szeretőmmel, le-sujtva, nem tudván szólni sem. Ledőltem egy karosszékbe és hatalmas kedvem támadt, hogy kirohanjak az éjszakába és odavesszek mindörökre. Majd görcsös zokogás fojtogatta torkomat és sirtam, vonagló testtel, szétmarczangolt lélekkel. Minden idgyszálam elfacsarodott egy jóvátehetetlen szerencsétlenség érzésében, abban a rémitő szégyenben, melyben elmerült anyai szívem.

Ő pedig... reszketve állott előttem. Nem mert közeledni hozzám, se megszólítani, sem érinteni, attól tartva, hogy a fiú visszatérhet. Végül így szólott:

— Elmegyek érte, megkeresem... meg

szégyelni is alig tudunk. Jó lesz akkor megállapodni a kutató elmének a század közepén, mikor a *testvériség* jelszava alatt csodákat művelt még a magyar; mikor a pap nem választási czélokra gyűjtötte össze a nemes érczet, hanem azért, hogy ágyut öntsenek belőle; mikor a pápai himnus helyett a Szózatra tanította fiait, s ha eljött a cselekvés órája, nem néppárti zászlót, hanem kardot ragadott kezébe és vezette a halálba, aki utána jött, vezette még a zsidót is.

Álljunk csak meg a népszinművel is ennél a kornál, és unokáink ne tudják meg soha, hogy volt egy idő Magyarországon, mikor eladták a népet Rómának a magyar papok.

Avarfy Ferencz színügyi bizottsági tag ur, ne vágyakozzék most a *népeletet* látni a színpadon! * *

A mohamedánság helyzete Boszniában.

Arad, augusztus 31.

Kállay Béni a *Budapesti Szemle* szeptemberben megjelenő számába hosszabb közleményt irt a mohamedánok helyzetéről Boszniában. Az érdekes cikk bevezető részét már most módunkban áll kéziratból az alábbiakban közölni:

Az a nyugati ember, a ki Bosznia és Herzegovina helylyel-közzel tündérszépségű hegyvidékein végigutazik, csodálattal lát maga előtt egy keleti világot, mely elüt ugyan a mi megszokott európai környezetünktől, de még sem teljesen idegen.

Mindössze huszonkét esztendeje csak, hogy ez a terület a szomszéd nagyhatalom urát vallja a magáénak is, miután előbb négyszáztizenöt esztendőn keresztül vagy tizennégy nemzedék egy keleti faj útján nyerte benyomásait vallásról, államról, jóról, rosszról, birtokról, az enyémről s tiedről, röviden szólva: mohamedán török világnézet hatotta át ezt a tizennégy nemzedéket — s ez a mohamedán hatás nemcsak a nép vezérő elemeinek arczára, külsejére nyomta rá bélyegét, hanem lenyult a nép lelkének is a gyökeréig.

Mikor azonban a régi török államalakulás e területén a hódító a maga vallását odakölcsonözte a meghódított, tőle elütő, más nyelven beszélő fajnak, s ez a faj ezt a vallást a vele járó keleti műveltséggel egyetemben elfogadta, ez az önkéntes kölcsönvétel tisztán csak abból a czélból történt, hogy az új proselyták uraknak maradhassanak apáik földjén.

Egyetlen volt tartománya ez a török birodalomnak, hol középkori értelemben vett nemesség a mohamedenizmus egyformásító keretében is meg tudta óvni kiváltságos helyzetét. Négy évszázadon át csak az történhetett e területen, a mit a mohamedán bosnyák nemesség akart, az állam souverainitása nem az államfő akaratában, de az ő egyetemökben lelke kifejezését. Azon a földön, melynek politikai és földrajzi nevet ők adtak, hosszú időközön át csak keleti eszméket hintettek el, társadalmilag úgy gazdálkodtak, hogy abból csak nekik legyen hasznok.

S íme, mikor ezelőtt huszonkét évvel a Balkán-félszigeten végbemenő százados, az egyes részeknek a központtól való elmállására irányult természetes evolutio eléri Boszniát s beleilleszti a nyugoti eszmék körébe, ez az osztály egyszerre új, szokatlan fölfogással áll szemben. A jog- és vallásegyenlőség eszméit hallja. De nemcsak hallja, hanem érzi. Van már állami akarat, melynek szervei ezeket az eszméket elhíntik, az állami közigazgatás ekéje neki megy oly talajnak, mely eddig vagy nem termett magot, vagy ha termelt is, az más izü, más formájú volt.

Annak a nagy világproblémának egy érdekes, terjedelmére nézve jelentős része oldódik meg szemünk előtt, hogy lehet-e, s mikép a mohamedán életnézetet úgy beleilleszteni a modern, méltányos haladás keretébe, hogy a mohamedán elem is egyenlő rangu tényezővé váljék?

A nagy probléma megoldásának kísérlete külsőleg már is megtermette gyümölcsseit. Vasut robot, műutak szemlik át a hegyek ormát. Keresztyén műépítészek messze keleten tanulmányozzák az igazhivők izlésének megfelelő mintákat. Kath. és orthodox templomok harangja hallatszik, de nem nyomja el a mo-

ammedán esti szózatát. Valami bűvös vegyülékét látjuk itt a keletnek s a nyugatnak. Ezért nem teljesen idegen már nekünk ez az ország.

Micsoda következményekkel jár vagy járt azonban a nagy földadat megoldására czélzó kísérlet a dolog lényegét illetőleg? Midőn e kérdésre felelni óhajtanánk, nem szeretnők, ha félreértetnénk. Ezért hangoztatjuk mindjárt, hogy itt oly irányról van szó, mely megpróbálkozott a nyugat eszméinek akképen való elültetésével, hogy azok keleti környezetben honosodjanak meg. E czél elérésének talán két módja volna. Vagy tabula rasat teremtünk, kiirtjuk előbb mindazt, a mi a mi palántánk fejlődésének megárthat; vagy azon igyekszünk, hogy eszméinket az illető talaj már élő fáival megbarátkoztassuk, kiméljük a már létező elemeket, hogy ne az első módot kelljen igénybe vennünk.

De bár kövessük a legóvatosabb eljárást, s az utból csak azokat a kötörmelékeket távolítsuk el, melyeken nem fogamzik meg semmiféle mag: kísérletünk nyomában két heterogén áram találkozása elkerülhetetlen. Az egyik, a mely volt és uralkodott, ott van helytt és stagnál, alkotni már nem tud, tehát passiv, de számolni kell vele, hisz segíteni akarunk rajta, a másik kívülről jön, tehát idegen s alkotni akar, iránya activ. A két különemű irányzat surlódásának mozgás az eredménye, a passiv állapot az actio erejének mekkorasága arányában természetsszerűleg megmozdul. Ily hullámozás beálltát megtapasztalta a nyugot is; de intensivebb, mert vallás-politikai a színezete, a nyugot és kelet határvonalán, Boszniában, a hol a politikai és társadalmi hatásnak ez élettani tünetei Bosznia mohamedánjai keretében jelentkeznek. Ennek be kellett következnie. A mozgás természetsszerű folyamánya annak az egyetlen, lehető irányzatnak, melyet azon a területen követtek.

Arról kell számot adnunk, hogy miben áll ez a mozgalom?

Forradalom-e ez? S ha nem: mennyiben van benne része az államkormányzat irányának? Micsoda eredményekre van a jövőben kilátás? s lehet e nyugoti eszméket úgy átültetni,

mondom neki . . . megértetem vele . . . Végre is szükséges, hogy lássam . . . hogy tudja . . . Aztán ő is elment.

Várakoztam . . . vártam kétségbeesve, a legkisebb zajra meg remegve; félelemtől, valami mondhatatlan és türehetetlen felindulástól gyötörve, valahányszor a kandallóban égő fa pattogását hallottam. Vártam egy órahosszat, két órahosszat. Szivemen ismeretlen félelem vett erőt, oly szorongás, hogy a legnagyobb gonosztevőnek sem kívánnék belőle csak tiz perczet is. Hol lehet a fiam, mit csinálhatott? Ejféltájt egy bérszolga levelet hozott kedvesemtől. Még betéve tudom:

— Visszatért-e a fia? Sehol sem találtam. Oda vagyok. Ily későn nem akarok önhöz felmenni.

Czeruzával ráírtam a levél hátára:

— Jean nem jött vissza. Okvetlenül meg kell találnia.

Az egész éjszakát karosszékemben virrasztottam át.

Majd megbolondultam. Szerettem volna üvöltöni, a földön fetrengeni. És mégis meg se moczszantam, folyton várakozva. Vissza fog-e jönni? Szerettem volna megtudni, töprengtem rajta. Attól tartottam, hogy találkoznak egymással. Mit fognak csinálni? Mit tesz majd a gyermek? Borzasztó kétség támadt, iszonyatos rémlátások gyötörtek. Szobalányom, aki semmiről sem tudott, nem értette a dolgot. Szüntelenül bejött hozzám, kétségtelenül azt hívén, hogy megőrültem. Mindig kiküldtem egy szóval, vagy egy taglejtéssel. Végül orvosért ment, aki görcsökben hánykolódva talált. Ágyba fektettek: ideglázba estem. Amikor hosszas beteg-

ség után magamhoz tettem ágyam mellett ott találtam . . . szeretőmet . . . egyedül. Vadul kiáltottam:

— A fiam, hol a fiam? Megölte magát?

Semmit sem felelt. Dadogva szóltam:

— Meghalt, meghalt? Megölte magát?

Ezt válaszolta:

— Nem, nem, esküszöm. De nem tudtam ráakadni, bárhogy erőlködtem is.

És akkor, hirtelen haragra gerjedve, mert az ember néha megmagyarázhatatlanul és okatlanul dühös — így kiáltottam:

— Megtiltom önnek, hogy idejőjön, hogy lásson engem, mig meg nem találja a fiamat, Menjen innen, megérti!

Elment. Többé nem láttam sem a szeretőmet, sem a fiamat. Így élek husz éve. El tudja-e ezt képzelni? Felfogja-e ezt a szörnyű bünszenvedést, anyai és asszonyi szivemnek ezt a lassu és folytonos szétmarczangolását, ezt a retentő és végnélkül való várakozását. De nem! Véget fog érni, mert meghalok. Meghalok anélkül, hogy viszontlátnám őket . . . sem az egyiket . . . sem a másikat.

„, az én barátom, husz év óta naponkint irt nekem és én sohasem akartam fogadni, még egy pillanatra sem, mert úgy rémlett előttem, hogy abban a pillanatban, amikor belép hozzám, ismét megjelenne a fiam is . . . Az én fiam . . . Meghalt-e, él-e? Hova rejtőzött el? Talán túl a nagy tengereken, oly távoli országban, melynek még a nevét sem tudom. Gondol-e rám? . . . O, ha tudná, milyen kegyetlenek a gyermekek! Tudta-e, hogy milyen szörnyű szenvedésre kárhoztatott engem; milyen kétségbeesésbe, milyen kinba ta-

sított elevenen és még fiatalon, attól a pillanattól fogva egészen a végső óráimig, engem, az ő édesanyját, aki az anyai szeretet egész hevével szerette. Ugy-e, kegyetlen sors ez, nemde?

És ön uram, mindezt elfogja mondani neki és elismétli neki végső szavaimat:

— Gyermekek, édes, kedves gyermekek, ne légy oly szigorú a szegény teremtésekkel. Az élet már eléggé durva, és kegyetlen. En édes gyermekek, gondold meg, hogy mi volt szegény édesanyád élete attól a naptól fogva, amelyen elhagytad. Édes gyermekek, bocsáss meg neki és szeressed most, amikor már halott, mert a legborzasztóbb büntetést szenvedte el életében.

Reszkette lihegett és maga elé meredt, mintha a fia előtte állana. Majd aztán így folytatta:

— Ugy-e, uram, még azt is megmondja neki, hogy sohasem láttam többé . . . azt a . . . másikat.

Egy darabig elhallgatott, aztán megtört hangon mondta:

— Kérem, most már hagyjon magamra. Egyedül akarok meghalni, ha már ők nem lehetnek mellettem.

Le Brument mester hozzátette:

— En pedig eltávoztam, uraim, okatlan gyermek módjára zokogva, oly hangosan, hogy kocsisom megfordult a bakon.

A fiura nem tudtam ráakadni . . . Erre a fiura . . . Gondoljanak a dologról, amit akar-nak, de én, azt mondom, hogy ez a fiu — gonosztevő.

hogy abból a mohammedanismusnak is legyen haszna?

Minde kérdésekre igyekszünk felelni nem egyéni, az államhatalmat akár gáncsolgató, akár dicsérgető nézetek, hanem tárgyilagos adatok és összehasonlítások alapján. Nekünk magyaroknak első sorban érdekünk, hogy ne csak figyelemmel kísérjük mindazt, a mi állami és társadalmi határaink tövében történik, nekünk azt meg is kell értenünk. A nyugoti eszmék úgy is annyira erőt vettek már rajtunk, hogy kizárólag a nyugoti elméletek szemüvegén nézzük a keletet; vagy ha letesszük a pápaszemmet, már szabad szemmel nem is látunk jól s belényugszunk, hogy igaza van a keletnek. A két végre hajlunk inkább, mint a megismerésre. Széchenyi István óta derekas elmék hirdetik, hogy a magyar szellemnek kelet felé expansiv erejűnek kell lenni, de mindezek az egyesek hirdette igazságok elvi dolgok csak, míg a magyar társadalom nem teszi magáévá. Erre pedig, sajnos, ma nem sok a kilátás.

Mily szépen írja Kemény Zsigmond ezelőtt kerek ötven esztendővel:

„A mi óriás rónánk a mérföldekre eső falvakkal, a gazdag, de különvált és népesítetlen pusztákkal, a homokutakkal, a nesztelen vidékekkel, hol csak a méla és a szakgatott szélzsvaj, a pásztorfüty és a nyájkolomp töri meg az ünnepi hallgatást; ismétlem ez óriás róna, mely kimeríthetetlen keblét félig elzárta a világtól s csak gyér összeköttetést enged az ország főbb pontjaival, még évtizedek múlva sem lehet arra alkalmas, hogy a közlekedést egész gyorsasággal hagyja magán átvonulni és a lakosokat azon éber érintkezésbe hozza egymással, mely könnyűvé teszi a clubbok és associatiók összpontosított, titkos és egybevágo működését.“

Ötven évvel utóbb mit látunk? A magyar róna össze van kötve a nyugoti és keleti világ emporiumaival, óriás vasuti hálózatunk jelentős helyet foglal el Európa közlekedési egyetemében s a magyar faj lelkében megfészkelte magát a társadalmi elégedetlenség. Terjed a szocializmus és rohamosan növekszik a kivándorlók száma.

Nem ugyanez a változás fog-e félszázad múlva a bosnyák földön is beállni? . . . ez a kérdés.

Kettős okunk van hát, hogy megértsük azoknak a fajoknak állapotát, melyek érdek körünkön belül, történeti és helyrajzi okoknál fogva velünk szoros összeköttetésben álltak, állnak ma is, s fognak állani mindenkoron.

TÁVIRATOK.

Körber bukása.

Bécs, augusztus 31. (Saj. tud. táv.) Ausztriában dúló zavaros állapotoknak királyi beavatkozással fognak véget vetni a legközelebbi napokban. Az osztrák parlament főnmaradásának és Körber bukásának kérdése a király hazatérése után azonnal eldől.

A transzváli háború.

London, augusztus 31. (Saját tud. táv.) A Reuter-ügynökség jelenti Kelvetiafarmból 29-iki kelettel: Buller tábornok French és Polecarew ezredesekkel ideérkezett. Egyesült seregeik elűzték az ellenséget a magaslatokról. Lovasított gyalogság üldözi az ellenséget. Wadervallonderbe kanadai lovasság érkezett. A burok kisebb része észak felé tart, főhadak pedig tűzérséggel Barberton felé megy.

A burok teljes leveretése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 31.

Amióta Kinában kiütött a háború, melybe a legtöbb európai nagyhatalom is beavatkozott — kevés érdeklődéssel kísérték a délafrikai angol-bur háborúnak eseményeit. Es ez természetes is, mert a lázas gyorsasággal tovarohanó idő ugyszólván mindennap megköveteli a maga táplálékát és a nagy, de régebben keletkezett dolgoknak elébe vágnak az újabb események.

A kínai ügyek jobban érdekelték Európát, mert a nagyhatalmak gyarmatügyi politikáját veszélyeztették és a burok kétségbeesett harcza, melyet hazájuk és szabadságukért vívtak, ugyszólván feledésbe merült.

Rövid táviratok érkeztek ugyan a bur harcztérről, de ezek részint a háború befejeztéről, részint a béke megkötéséről hoztak többnyire megbízhatlan tudósításokat.

Most azonban ismét érkezik hír a délafrikai harcztérről, *Laurenzo-Marquezből*, mely lakonikus rövidséggel nagy és szoworu jelentést röpit világgá.

A távirat, mely a burok teljes leveretését és *Botha* seregének szétverését jelenti, így szól:

Laurenzo-marquezi távirat szerint a burokon az angolok teljes győzelmet arattak. Burok teljesen legyőzve. *Botha* seregét már nem tudja együtt tartani, *Krüger* elnököt óráról-órára várják. A *Klitt* folyam környékén véres csata volt. Allitóltag *De Wett* tábornok elesett.

A távirat közelebbi részletekről nem ad hirt, de ennyi is éppen elegendő arra, hogy az üldözött burok szerencsétlen végét lássuk. Ez a maroknyi nép, mely nagy elszántsággal és halálmegvetéssel fogadta elnyomóinak seregét, a háború egész ideje alatt a művelt világ rokonszenvét vívta ki.

Ellenben mindenfelé kárhoztatták a hatalmas Anglia kapzsi politikáját. Az első pillanatokban e háború az egér és oroszlán harcát juttatta eszünkbe, de mikor a kis bur nép hősi viselkedéséről és nagy elszántságáról jött a hír — remélni lehetett a győzelemben.

A zsoldos angol katonák mégis győztek és a szétvert bur seregek nem tudtak már tovább ellentállni.

Ezzel tehát befejeződött a háborúnak utolsó felvonása is.

A kínai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 31.

A kelet-ázsiai harcztérről nem ütközetelekről, hanem diplomáciai tárgyalásokról jön az utóbbi időben hír. Itt Európában éppen ezért tulajdonitanak veszedelmet a kínai ügynek, mert ha a diplomácia terén jut háboruszkodásra a dolog, annak megoldása nem messzi Ázsiában, hanem Európában lesz.

Ha tárgyalásokról van szó, a főszereplő ki lehetne más a kínai részről, mint *Li-Hung-Csang*. A kantoni alkirályt a tengernagyok veszedelmesnek látják s elhatározták, hogy a kínai hatóságokkal való összeköttetését megszüntetik. Ennek a határozatnak azonban ellenzői is vannak: *Oroszország* és az *Egyesült-Államok* képviselői.

Ilyenformán *Li-Hung-Csang*, ki örökösön békéről beszél, háboruságnak okozója.

A ma érkezett táviratok, melyek

egyébként a kínai lakosság rablásáról, fosztogatásáról szólnak, ezek:

Washington, aug. 30. Az amerikai kormány értesítette külföldi képviselőit, hogy az orosz ügyvivőtől jegyzéket kapott, amely szerint a tengernagyok elhatározták, hogy *Li-Hung-Csang*-ot megakadályozzák abban, hogy a kínai hatóságokkal összeköttetésbe lépjen, a míg a pekingi diplomáciai kar doyenje instrukciókat nem ad, ami Oroszországot nagyon meglepte. Amerika e tekintetben egyetért Oroszországgal és nyomatékosan hangsúlyozza, hogy *Li-Hung-Csang* a kínai kormányuk egyetlen képviselője, a ki elérhető s azért teljes szabadságot kell neki adni arra, hogy kormányával és a kínai csapatok parancsnokával összeköttetésbe lépjen. Az Egyesült-Államok kínai képviselői ilyen értelmű utasítást kaptak, az európai képviselőket pedig utasították, hogy tudják meg, milyen nézetet vallanak ebben a kérdésben azok a kormányok, a melyeknél akkreditálva vannak.

London, aug. 31. A *Daily Chronicle* jelenti Hongkongból tegnapi kelettel, hogy Amoj kínai lakosságának fele elhagyta a várost, a melyben óriási rémület uralkodik. A város csaknem elhagyatott. A kereskedelem pang. Mindenütt tolvajok fosztogatnak.

London, augusztus 31. Az orosz-amerikai megegyezésről érkezett hír villámcsapásként hatott Londonban. A *Daily Telegraph* washingtoni jelentése szerint az összes hatalmak beleegyezésüket adták, hogy *Li-Hung-Csang*-ot elfogadják meghatalmazottnak a béke közvetítésére. Az ellenségeskedést Kína ellen megszüntetik. Egy newyorki lap *Waldersee* gróf visszahívását követeli.

Frankfurt, augusztus 31. A *Frankfurter Zeitung*-nak táviratozzák Sanghaiból, hogy *Ketteller* báró holttétét megtalálták. A német követtség többi tagjait bántódás nem érte, ellenben a német kirendeltség sokat szenvedett.

A Lőrincz-napi díjlövészet.

— A lövész-egylet ünnepélye. —

Arad, augusztus 31.

Az aradi polgári lövész-egylet szeptember 7., 8. és 9-én tartja rendes évi *Lőrincz-napi díjlövészetét*, melynek sorrendje a következő:

Szeptember 7. Reggel 8 órakor a díjlövészet megnyitása a főlövészmeister vagy helyettese által. A díjlövészet tart déli 12 óráig, délután 2 órától estig.

Szeptember 8. A díjlövészet folytatása reggel 8 órától déli 12 óráig, d. u. 2 órától a lövészet folytatása estig. 7 órakor társas diszvacsoza, melyen csak egyleti tagok és azok családtagjai vehetnek részt.

Szeptember 9. A díjlövészet folytatása reggel 8 órától déli 12 óráig, d. u. 1 órától a díjlövészet folytatása este 6 óráig, midőn a díjakat a főlövészmeister kiosztja.

Vidéki vendégeket szívesen látnak, de vendég csak úgy tarthat igényt díjra, ha valamely magyarországi lövész-egyesület tagja.

A díjlövészetre kitűzött díjak a következők: Az ezredéves ünnep emlékére választmányi határozattal ezentul is minden évben a mély-lövészek első díja *emlék-disztárgy*. Ezt csak helybeli, az aradi polgári lövész-egylet tagja nyerheti el, illetve pályázhat rá.

Mozsár-díj husz van kitűzve, melyek közül az első három 50, 30, illetve 20 korona. A mély-lövészeknek 10 díja van, a legnagyobbak 80, 25, illetve 20 koronásak. Husz *kör-díj* van, közöttük 50, 30 és 20 koronás az első három díj. Ezenkívül *tekepálya-díjak* is vannak, a legnagyobb 12 koronás.

A három napos ünnepély második estélyén tartandó *társas-vacsorát* a városligeti vendéglő

nagytermében tartják meg. Kezdeté este 7 órakor. Egy teríték ára 3 korona. Előjegyezni lehet szeptember 7-ig az e czélből körözött ivéken és a lövölde helyiségében.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A haza.

— Utolsó előadás. —

A nyári színi évad a mai napon fejeztett be a *Haza*, Sardou nagyhatású történeti drámájának előadásával. A közmondás azt tartja, hogy ha a vége jó, minden jó. A *Haza* előadása jó, sőt egyes jeleneteiben kitűnő volt és eszerint fogadjuk el a közmondást, és jelentsük ki, hogy a nyári évadban minden jó volt. — A lefolyt három nyári hónap a színházban a könnyed muzsa csillagzatában állott, az utolsó előadás azonban ünnepélyes, komoly akkorddal fejezte be a játssi művet. — Ez akart valószínűleg az áthidalás lenni a közelgő téli szezonra és bizonyoságot akart nyújtani, hogy derék színészeink bár hóboros, boldog szerepekben töltötték el nagyobbára a nyarat, nem vesztették el a kedvüket a komolyabb dolgok iránt és hogy a bajazzo nem rontott le semmit a kothurnusból. Pedig nagyon valószínűnek sőt természetesen látszott, hogy pl. *Fenyéri* a Csepürágok Malikornjából átvisz valamit Risler dolgozószobájába vagy Zrinyi Miklós Szigetvárába; hogy *Angyal* Ilus nem fogja eltörölni a könnyed szerepekből visszamaradt benyomásokat.

A mai előadás örvendetesen beigazolta, hogy mindannyi fölött nyomtalanul veszett el a nyári exkurzió és ez csak megerősít azon tudatunkban, hogy a komoly muzsa viszontlátja papjait és papnőit, bennök feltalálva ismét ugyanazt a lelkesedést és tehetséget, melylyel őket rövid időre idegen sférába elbocsájtotta.

Angyal Ilus Dolorese minden tekintetben tökéletes alakítás volt; a közönséget magával tudta ragadni és nagyobb jeleneteiben viharos taps hangzott fel a színpadon. *Rafaella* szerepében *Harmath* Józsa nagy hatást tudott elérni kedves és szép játékaival. *Kalocsa* Róza mint *Mathison* Sára a drámai színésznő öntudatos játékaival tünt ki. Ugy látszik, hogy a nyári színi-időben nagyban tudta tökéletesíteni szép tehetségét. *Fenyéri* (Rysoor) gondosan érezte és értette át hálás szerepét; minden szavában a gondolkozó színész mutatkozott, aki a legapróbb részletekig dolgozta ki sikeresen minden egyes jelenését. Méltóságos alakítás volt *Bács* Alba hercege, ki nagy rutinjának mindenkor tudja szép jelét adni. *Palágyi* mint Carlo igen ügyesen és nagyobb jelenésében nagy drámai erővel játszott. A kisebb szerepekben *Mezey*, *Gáthy*, *Érczkövy* és *Czakó* méltó keretet alkottak az egészhez.

És most már bezárvák a nyári színház kapui, kialudtak a villanyos lámpák, a pavillonban megszűnt a felvonás közökben oda önzönlött közönség élénksége, a nyári muzsa felszedte sátorfáját és a közönség szíves emlékezetébe zárja pajkosságát, hunczutkodását és úgy fogja emlegetni, mint édes, kedves kis leánykát, aki sok vig és derült percet szerzett mindenkinek.

* A fodrász és Sarah Bernhardt. *Clarkton* W. londoni színházi fodrász a párisi világkiállításán arany medáliont nyert. A fodrász értesülve erről, az összes lapokkal tudatta ezt az örömhirt. Sarah Bernhardt, aki mindig kész arra, hogy mások reklámjának szolgáljon, akkor, ha ebből maga is nyer valamit, üdvözölte a „mestert”: „Kedves Clarkson. *Hamlet* paró-

kája kitűnő! Ön a világon a legjobb paróka készítő!”

* A Gerolsteini hercegnő betiltása. Offenbach Gerolsteini hercegnő című operettjét, mint *Konstantinápolyból* jelentik, az ottani rendőrség betiltotta. A megadott engedélyt akkor vonták vissza, mikor már a közönség a színházat megtöltötte. A betiltás oka ösmeretlen.

A téli szintársulat.

— A színügyi-bizottságból. —

Arad, augusztus 31.

Aradváros színügyi bizottsága ma tartott ülésének legérdekesebb tárgya volt, amiért a bizottság tulajdonképpen össze is ült, a téli színházi szezonra szerződött tagok névsorának bemutatása. Az igazgató augusztus hó 15-ig köteles e névjegyzéket előterjeszteni, ami szabályszerűen meg is történt. A névsort a bizottság általánosságban elfogadta. Több szerepkörre nézve történt ugyan felszólalás, de *Leszkay* András igazgató, ki az ülésen résztvevő megnyugtató válaszokat adott, melyeket tudomásul is vettek. Egyedül a *tenorista-kérdésben*, mely még nem jutott megoldásra, maradt függőben a színügyi bizottság hozzászólása október végéig, mely idő különben az egész társulatra nézve is olyan próba-idő féle a bizottság véleményét illetőleg.

Az igazgató a névsorral kapcsolatban belenti, hogy a téli szezont szeptember 29-én kezdi meg. A társulat nagy részében a régi maradt, ami elősegíti, hogy fegyelmezett, harmonikus legyen a működés. Az új tagok egytől-egyig erősségei lesznek a társulatnak.

Igy *Molnár* László a Magyar Színház elismert drámai hős-színésze, ki mint állandó vendég fog működni s lehetővé teszi, hogy Shakespeare művei jó előadásban kerüljenek a közönség elé. A megnyitó előadás mindjárt *Hamlet* lesz, a czimszerepben *Molnárral*.

A zenei előadások nivójának emeléséről is gondoskodott, csupán *első tenoristát* nem talált még. Nagy sulyt helyez az operákra, melyek közül elsőben is az *Álarczsbál*-ra készíti elő az énekes személyzetet *Békésy* Ferencz első karmester, kit, mint opera-rendező *Odry* Lehel támogat. Második karmestert is szerződött *Sós* Emil személyében. Az operettek rendezője *Rubos* Árpád lesz.

Uj tag *Nemes* Lajos, ki operett-szerepeken kívül mint bonvivánt játszik. *Nadler-Novelli* Géza is tagja lesz a társulatnak, mint segéd-tenorista. A szintársulat egyébként a régi marad (kivéven az elszerződött *Andorfyt*, *Gáthyt* és *Tury* Mariskát s hozzászámitva a fentebiekhez *Sósnét*, ki új tag.)

Ez a foglalatlja a színigazgató előterjesztésének, melyhez *Avarfy* Ferencz szólott hozzá először. Ugy tapasztalta, hogy a népszínműre nem fektet az igazgató elég gondot. A nyár folyamán nem igen látott népszínművet a színházban s így nem tudja elképzelni, hogy a jelen társulat ezen a terep miképpen működhetik. A drámát nem kultiválták eléggé, ellentétben az operettel, melyből igen kitűnő előadásokat látott. *Vendőszereplés*, egy kivétellel, nem volt, pedig erre, a közönségen kívül a társulatnak is szüksége van, hogy tanulhasson belőle.

Edvi-Ilés László most nem akar a téli szezonról kritikát gyakorolni, annak később van ideje. Visszatekintve a nyári előadásokra, konstatálja, hogy az ugynevezett *siheder szerepekre* való színész hiányzik s hogy *tenorista* sincs. Nem tudja ki fogja betölteni a drámai énekesnő szerepét.

Leszkay András igazgató a „naturburs“-ot illetőleg kijelenti, hogy arra teljesen megfelelő *Rubos* Árpád, ki ilyen zsánerben a legjobb a vidéken. Mellette működik, mint ilyen, *Nemes*

Lajos is. Mikor drámai énekesnőt keresett, *Káldy* Gyula, mint legjobbat, *Körösi* Gizellát ajánlotta. Körösinek eddig még nem volt alkalma neki megfelelő szerepben fellépni. A tenorista-ügyében sokat fáradozott már s az Operánál biztos ígéretet nyert arra, hogy tenoristát kap. Mint második tenorista *Boda* Ferencz működik. Erős reményeket fűz *Nadler-Novelli* Gézához, kinek talán *Dériével* felérő hangja van, de még elég biztosítékot nem nyújtott repertoár képességéről.

Mandl Vilmos azon megjegyzése után, hogy a bizottságnak joga van október letelte után véleményt mondani, az igazgató válaszáat tudomásul vették.

Megugrott elmebeteg.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31.

Még június 18-án történt, hogy a Bulyovszky-utczában hajnalban czirkálc 1379. számú rendőr az egyik nyaraló kerítésén egy rongyos, züllött külsejű alakot látott fölkuszni.

A rendőr óvatosan a fal mellé lapulva tartott feléje, de a betörő észrevette s futásnak eredt. A rendőr utána vetette magát s egy társa segítségével elfogta.

Mikor a kapitányság felé tartottak, az illető hirtelen revolvert vett elő, s a rendőrt száján meglötte, a ki vértől boritva összeesett. Az egész egy pillanat műve volt, s a betörő futásnak eredt. Nagy nehezen lehetett a járőrök segítségével elfogni.

A főkapitányságnál az illető *Sellin* Pál szabólegénynek mondotta magát, de ezzel szemben megállapították, hogy valódi neve *Reichart* Pál, münsterbergi születésű 28 éves, nőtlen szabólegény. Különböző büntettekért majd minden nagyobb fegyházban ült éveken át. Később elmebajt konstatáltak nála, s a bonni tébolydába internálták. Az illető innen megszökött s Bécsbe került, ahol megint csak gyógyintézetbe vitték.

Reichart innen is megszökött s Budapestre utazott. Utközben tömérdek lopást, meg betörést követett el. Az orvosok megállapították, hogy kleptomániában szenved s így jutott a Lipótmezőre a tébolydába.

A betörő az éjjel innen is megszökött, még pedig úgy, hogy kijátszotta az öröket, behatolt a ruhatárba, a hol felöltözködött betegtársai ruhájába s eltűnt az intézetből. Veszedelmes, mindenre képes ember, a ki betörő multját most sem fogja megtagadni. Az illető közép-termetű, orra hosszas, haja barna, szemei barnák, bajsa vöröses. A rendőrség mindenfelé keresi.

Színházfelavatás és párbaj.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31.

Nagyváradon erősen folynak az előkészületek arra, hogy az új színház megnyitását méltóan ünnepeljék meg, úgy, amint a nemzeti kultúra azt méltán meg is követeli. A helyi sajtó természetesen előljár ebben a dicséretes mozgalomban és szót emel egyebek között arra vonatkozólag is, hogy mikép ülnek meg október elsejét, az új színház megnyitásának ünnepét.

A „Nagyvárad“ című lapban *Kurländer* Ede ügyvéd, felbuzdulva a színház megnyitása napjának jelentőségétől, azt találta proponálni, hogy országos színezetű bankett tartassék.

A proppoziczió nagyon ártatlan és talán jelentéktelen is, de sokkal nagyobb fontosságot tulajdonított neki a „Szabadság“ című lapban

Biró Lajos, a lap segédszerkesztője, aki „A színház megnyitó ünnepe“ című cikkében szokatlan érvekkel támadta meg a jóhiszemű ajánlatot.

A cikk egyebek között imígy érvel:

Azok, akik küzdöttek a színházért, harcoltak érte sulyos harcokat előítéletekkel, szűk látókörűséggel, azok nem kívántak maguknak zajos ünneplést. Azok meglegedtek a csendes, meleg, lelkes ünneppel, amely tervbe van véve. Jön ellenben az érdemek nélkül való stréberség, jön a szereplési viselkedés, otrombán tolja fel üres fejét a feltűnni vágyás és előkelő orrhangon kiáltja: országra szóló legyen az ünnep!

Nos, hát én azt hiszem, ez a parvenű-felfogás nem fog érvényesülni.

Nem: Hallgasson a hivatkozó dolyf, hallgasson el a feltűnni vágyás, törpüljön el a stréberkedő parányiság — és ne zavarja rikácsolásával azt a nemes harmoniát, a melylyel az ünnep felé közeledtünk. A tehetetlen stréberség válasszon más alkalmat a feltűnésre és akarjon feltűnni a saját pénzén.

Ez a polémia vért kívánt és Kurländer ügyvéd nem találhatott más ellenérvet, mint minőt a fegyver tud adni. Fegyveres elégtételt kért Biró Lajostól, minek eredménye, távirati értesülésünk szerint, a mai napon megtartott pisztolypárbaj volt. — A feltételek voltak: pisztoly, husz lépés távolságról.

A pisztolyok eldőrdültek — de szerencsére sebesülés nem történt.

Sajátságos tünet az, hogy nálunk a legszébb ügyek méltatása közben az utolsó szó a pisztolyok csövéből hangzik el és hogy véraldozatot kíván meg azoktól is, kik a legtisztább intencziótól áthatva lépnek sorompóba.

Kleptemanikus uriasszony.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31.

Az elmúlt hónapban történt — írja szabadkai tudósítónk — hogy özv. Fischer J.-né palicsi fürdővendégnek arany óráját és arany lánczát fürdés alatt a kabinban hátrahagyott ruhájából ismeretlen tettes ellopta. Az agilis szabadkai rendőrség a tolvajt, mialatt Palicsról Szabadkára utazott, a villamoson elfogta.

Az asszony kihallgatásakor azt vallotta, hogy Winter Czecziliának hívják s budapesti illetőségű, volt bankhivatalnoknő, aki egy főhadnagy udvarlója látogatására jött le Szabadkára.

A lopást mindaddig tagadta, amíg harisnyájában meg nem találták az elrejtett órát és lánczot. Ekkor már bevallotta bűnét s töredelmes vallomást tett. A rendőrség letartóztatta s a vizsgálat befejezése után átkísértette az ügyészség börtönébe.

Azóta élénk tárgyalás folyt a szabadkai ügyészség és a budapesti államrendőrség között, míg végül megállapították, hogy Winter Czeczilia tényleg budapesti illetőségű ismert zsebtolvaj, akiről azonban dr. Moravcsék egyetemi tanár, törvényszéki orvos megállapította, hogy „kleptomániában“ szenved s így a törvény értelmében nem büntethető.

Ezek alapján a szabadkai kir. ügyészség Winter Czecziliát tegnap délután szabadon bocsátotta, anélkül azonban, hogy erről a rendőrséget értesítette volna.

A véletlen folytán a kleptomániában szenvedő zsebtolvajot egy rendőrbiztos az utcán felismerte s Vojnich B. alkapitány rendelkezése este a Bárány-szálloda éttermében letartóztatta.

A letartóztatás ellen persze Winter Czeczilia tiltakozott, de mindennek dacára éjjeli

12 óráig rendőri felügyelet alatt állott. Az éjjeli vonattal azután a rendőrség illetőségi helyére, Budapestre küldte a jeles hölgyet, előzőleg értesítve a zsebtolvajnö megérkezéséről a budapesti rendőrséget.

SPORT.

+ **Kerékpáros verseny.** A Zaránd kerékpár egyesület f. évi szeptember hó 16-án egyleti kerékpáros-versenyeket rendez a Brád-nagyhal-mágyi országúton. Este 8 órakor táncmulatság lesz a „Hungaria“ Clubvendéglő nagytermében az egyesület pénztára javára. Belépti-díj: családjegy 4 korona, személyjegy 2 korona. Versenyek sorrendje: I. *Megnyitó verseny* (zárt) 4000 m. 1-nak ezüst, 2-nak bronzérem. Indulás pont 3 órakor délután. II. *Főverseny* (országos nyílt) 20.000 m. 1-nak aranyérem, 2-nak ezüstérem, 3-nak ezüstérem. Indulás $\frac{1}{3}$ órakor délután. Al-Vácza fürdőig a versenyzők vonaton mennek 1 órakor s onnan s starthoz kerékpáron. III. *Kezdők versenye* (zárt) 2000 m. 1-nak ezüstérem, 2-nak bronzérem. Indulás pont 4 órakor IV. *Vigasz verseny* (zárt) 1500 m. 1-nak ezüstérem, 2-nak bronzérem. Indulás $\frac{1}{5}$ órakor A versenyek befejezése után a díjak kiosztása.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 31.

A bodeni-tó mellől, Konstanzból táviratozák, hogy tegnap délután hatodfél órakor a Frankfurt-boden-konstanzi gyorsvonat *Rudolfzelli* és *Konstanz* állomások között kisiklott.

A robogó vonat kisiklása azon a helyen történt, a hol a bodeni tó egyik öble egészen a vasuti töltésig ér. A talaj itt a pályatest mindkét oldalán süppedékes. Eppen ezért a megindított vizsgálat azt a véleményt nyilvánította, hogy nagyon valószínű, hogy az utóbbi napok nagy esőzései puhították meg a pályatest alapépítményét.

A szerencsétlenség tehát úgy történhetett, hogy a puha földrétegre a két mozdonyral száguldó gyorsvonat oly nyomást gyakorolt, melyet az ily állapotban ki nem bírhatott, mire a nagy sulynak engedve, besüppedt és a vonat kisiklott.

Az első mozdony mélyen belefuródott a földbe és aztán a töltés melletti árokba esett, míg az elől lévő kocsi a második mozdonyon keresztül esve, darabokra zúzódtak. A vonat középső kocsijai teljesen egymásba nyomódtak és részben szintén darabokra törtek. Az utolsó tizenkét kocsit pedig benyomódott.

A zsufolt kocsikban ülők közül csodálatos módon csak néhányan sebesültek meg. Azokban a kocsikban, melyek teljesen darabokra zúzódtak alig ültek egy-ketten. A szerencsétlenül jártak közül három utas szörnyet halt. Egy *Kohler* nevű neustadti lakos, egy *Luzzatti* nevű 18 éves olasz leány és *Wall* nevű konstanzi ember meghaltak. Az olasz leány anyjával együtt utazott, aki csodálatos módon csak könnyebb sérülést szenvedett.

Ezekon kívül tizenöt ember részben súlyos, részben könnyebb sebesülést szenvedett.

A vonat és a mozdony vezetője megmagyarázhatatlan módon csak kisebb sérüléseket szenvedtek. Az első segélyt, egy a vonaton utazó katonarvos nyújtotta.

Rövid idő múlva Konstanzból segélyvonat érkezett a konstanzi helyőrség egészségügyi csapatával, mely a sebesülteket bekötözte, a hallottakat pedig a kocsiba helyezte.

A kétszáz méter hosszúságban megrongált vasutvonal helyreállítását még az éj folyamán megkezdték. Érdekes, hogy ugyanezen a helyen az idén tavasszal már történt vasutkicsiklás.

Nyári színház — téli színház.

(A színészet felügyelője. — Az államsegély emelése — „kilátásban.“ — A szeptemberi értekezlet. — Az igazgató kérelmei. — Harca a léghuzam ellen. — Segélyezések.)

Arad, augusztus 31.

Ebben a szünetes szeptember hónapban, melynek az elején állunk, egyformán foglalkozhatunk a két színház ügyeivel. A nyári szezon véget ért s ilyenkor a tanulságok levonása legközvetlenebbül kerül napirendre, de egyben megkezdődnek a téli évadra a készülődések a direktzió, a várakozások a publikum részéről. A kettő között — sok más feladatán kívül — az áthidaló szerepét viszi a *szinügyi bizottság*, mely most idejét is látta, hogy a két színház ügyeivel foglalkozzék.

Ma délután tartotta a szinügyi bizottság ülését, mely *Fübián László* főispán elnöklete alatt folyt le. A napirend legfőbb tárgyát, a *téli társulat bemutatott névsorának felülbírlását* más helyen írjuk meg, míg a többi ügyekről tudósításunk a következő:

Az ülés elején felolvasták a belügyminiszter köriratát, melyben tudatja a várossal, hogy a vidéki színészet ügyeinek ellenőrzésére és előmozdítására felügyelőt nevezett ki, akit a törvényhatóságok bizalmába ajánl. A köriratot melynek szövegét annak idején közöltük, tudomásul vették.

Következett egy másik miniszteri leirat, az aradi színház *államsegélyéről*. A belügyminiszter, a bizottságnak a segély felemelését kérő feliratára válaszolva, nagy elismeréssel szól a színészet állandósítása körül szerzett érdemeiről, de kijelenti, hogy a *6000 koronányi segélyt, a rendelkezésére álló anyagi eszközök csekély volta miatt, nem emelheti fel*. Kilátásba helyezi azonban, hogy az ősszel ez ügyben tartandó értekezleten, a lehetőség szerint, *méltányolni fogja Arad áldozatkészségét*.

Meglehető lehangoltságot keltett a bizottságban ez a leirat, melyhez *Mandl Vilmos dr.* szólott hozzá. Javasolja, írjon fel a szinügyi bizottság a színészet felügyelőjéhez, miszerint hasson oda, hogy ha az állam költségvetését tárgyalják, a miniszter a mostani összegnek legalább kétszeresét vegye fel a vidéki színészet segélyezésére, ami a négyszázötven milliós budget keretén belül elenyészően csekély különbséget tesz.

Institoris Kálmán főjegyző indítványozza, hogy a szinügyi bizottság is küldjön ki képviselőket az említett szeptemberi értekezletre.

— Igen, ha kap meghívást — mondja *Salacz Gyula* polgármester.

Edvi-Ilés László ajánlja, hogy a színészet felügyelője utján hasson oda a bizottság, hogy Arad, hol a színészet állandósítva van, a kolozsvári színház után, a többi színházakénál nagyobb segélyt nyerjen. Csakis ez segítene az ügyön.

Salacz Gyula indítványozza, hogy *üdvözljék a színészet felügyelőjét*. A tett indítványokat elfogadásra ajánlja.

A bizottság ilyen értelemben határoz.

Leszkay András igazgató több kérelmet terjesztett elő. A nyári színház villamos világítása és különösen a hatásvilágítás több, előre nem látott költséget okozott. Kéri ezek megtérítését. Nincs a színháznak *raktára*. Erre a mostani, fából való, türethetetlenül meleg öltözők volnának alkalmasak, melyek helyett téglából készült öltözők építését kéri. A nyári színház padosorai között *uj átjárók* szükségesek, melyeket a maga költségén csináltat meg. A téli színház nincs berendezve a villamos hatásvilágításra. Folyamodik, hogy létesítse a város a megfelelő vezetékét. Számos panasz hangzott már a téli színházban levő *léghuzam* miatt. A

közönség nem mer e miatt színházba járni, a színészek között pedig, a repertoár kárára, sürűn fordulnak elő megbetegedések. Erre nézve is intézkedést kér.

A bizottság hosszú ideig tárgyalta a kérelmet s főképen a léghuzam ügyével foglalkozott sokáig. Minden tagnak volt valami panasa a léghuzamot illetőleg.

— A színészekre való tekintettel türethetetlen az állapot — mondta az egyik.

— Én pedig a közönség érdekében tartom szűkegesnek, hogy intézkedés történjék — hangzott más felől.

— Az ajtók előtti vonalban *felborzolja az ember haját* a légáram — panaszkodott egyik bizottsági tag (kinek még dus haj diszítette a fejét.)

— Én pedig mindig a *fejemre teszem a kezemet*, hogy meg ne hűljön — mondta egy másik (természetesen kopaszodó tagja az ülésnek.)

Ezután arra nézve indult meg a vita, hogy honnan jön s hol jár a léghuzam. Annyi panasz hangzott, hogy végül konstatálni kellett, miszerint *mindenütt léghuzam* van a téli színházban.

Azután elhatározták, hogy az igazgató kérelmeit, a léghuzam dolgával együtt átteszik a tanácshoz intézkedés végett.

Végül két segélyért folyamodó színész ügyét intézték el kedvezően.

Az ülésen *Fábián* László főispán elnöklete alatt jelen voltak: *Salacz* Gyula polgármester, *Institoris* Kálmán főjegyző, *Atzél* Péter, *Kapdebo* János dr., *Avarfy* Ferencz, *Edvi-Ilés* László, *Mandl* Vilmos dr., *Vannay* Gyula jegyző és *Leszkay* András szinigazgató.

Odillon asszony imádója.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 31.

Érdekes becsapás áldozata lett *Odillon*, a bécsi színész világ egyik csillaga, kit csak a napokban vezetett oltárhoz *Rakovszky* Emil csász. és kir. kamarás. Az eset *Odillonra* nézve tragi-komikus, a bécsiek azonban csak komikus oldalát látják a dolognak és nagyot kacagnak rajta.

A művész nő lakásán egy fiatal uri ember jelentkezett és bebocsájtást kért azzal, hogy egy ügyvéd rendkívül fontos ügyben kívánna sürgősen a művész nővel értekezni.

A művész nő fogadta az ügyvédet, ki legyőzve pillanatnyi zavarát, előadta, hogy egy nagyon előkelő állású és gazdag megbízója nevében jelenik meg, aki nagyon szeretné a művész nő tulajdonát képező nyaralót megvenni, ha a művész nő méltányos áron hajlandó volna azt eladni.

A művész nő eleinte vonakodott, de a rábeszélés folytán végre hajlandónak mutatkozott az eladásra és az alkudozás vége az volt, hogy 96000 korona árban egyezkedtek meg.

Az ügyvéd erre kijelentette, hogy teljhatalmulag intézkedhetik az ügyben *Leitenberg* báró ügyfele nevében és felkérte a művész nőt, hogy a szerződés megkötése végett vele közjegyzőhöz menni sziveskednék.

A művész nő erre el is ment a legközelebbi közjegyzőhöz és ott annak rendje és módja szerint megcsinálták a szerződést és aláírták.

Eddig a dolog egyszerűnek látszik, de csakhamar következett a bonyodalom.

Másnap a művész nőnél ismét megjelent a fiskális ur és még sürgősebben kívánt a művész nővel értekezni.

A művész nő a lehető legbarátságosabban

fogadta a szerződő ügyfelet és képzelhető meglepetése, a midőn az ügyvéd kijelentette, hogy ügyfele sehogy sincs meglegedve az alkuval, mert a nyaraló sokkal többet ér, mint 96000 koronát és azért elküldte őt sürgősen azzal, hogy egy ékszer adjon át a művész nőnek, mint önkéntes felülfizetést.

Ezzel az ügyvéd egy dobozt vett elő és a benne lévő csillogó ékszer adta át, mely ékszer a művész nő legalább 40 ezer koronára becsülte meg hamarjában. Az ügyvéd boldog mosoly kíséretében adta át a dobozt.

Odillonnak a dolog nagyon különösnek tetszett és mikor közelebből érdeklődött *Leitenberg* báró iránt, az ügyvéd egyik ellenmondásából a másikba keveredett. Odillon asszony most már vallatóra fogta az ügyvédet és a vallatás eredménye meglepő fordulatot adott a dolognak.

A fiatal ügyvéd töredelmesen bevallotta, hogy *Leitenberg* báró csak egy képzelő alak, hogy ő nem is ügyvéd, hanem egy előkelő család sarja, hogy a nyaraló eladási ügylet csak ürügy volt arra, hogy az ünnepelt művész nőt megösmérhesse, hozzá közeledhessen, mert ő örülni szerelmes belé és kimondhatatlan boldog, hogy ezen a szokatlan uton bár, ő előtte megjelenhetett.

Képzelhető a művész nő meglepetése. Első felháborodásában a rendőrségnél akarta a szerelmes ifjút józanságra tanítani, de elállt attól, miután az ifju előkelő családját megakarta kimélni a kellemetlenségtől, meglegedett tehát azzal, hogy a szerződést semmisnek jelentette ki és az örült szerelmest utjára bocsájtotta.

Eddig komikus a dolog csupán, de most jön *Odillon* asszonyra nézve a tragikum.

Az adóhivatal az adásvételi szerződés alapján átírási illetekeket meglehetősen summában szerénykedett kérni *Odillon* asszonytól *fizetési meghagyás* formájában.

Ez a dolog tragikum, ami fölött a bécsi közönség nagyokat nevet.

HIREK.

— **Augusztai főherceg udvartartása.** A hivatalos lap mai száma az alábbiakat közli: Ő császári és apostoli királyi Felsége, folyó évi augusztus hó 21-én kelt legfelső kéziratával, szmrecsányi *Szmrecsányi* Máriát, *Augusztai* főhercegeasszony ő cs. és kir. fensége kamarai előljárónőjét, ezen állásától saját kérelmére legkegyelmesebben fölmenteni és neki ez alkalomból az Erzsébet-rend I. osztályát kegyteljesen adományozni méltóztatott. Ő császári és apostoli királyi Felsége egyidejűleg zicsi és vásonkeői gróf *Zichy* Erzsébetet udvarhölgygyé *Augusztai* főhercegeasszony ő cs. és kir. fensége udvartartásához legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

— **Az aradi pályáathidalás.** Az államvasutak igazgatósága nagyobb forgalmu városokban a közlekedés lebonyolításának könnyébbítése céljából pályáathidalásokat létesít. Így tegutóbb Debreczenben, most pedig *Aradon* létesít hidat. *Szeptember 3-án kezdődik meg az aradi pályáathidalási munka.* A vállalkozó cég az összes téglaszükségletet *Aradon*, az itteni téglagyárnál szerzi be s a munkánál *kizárólag aradi munkásokat* fog alkalmazni. A hidnak egy év leforgása alatt kell elkészülni, de *előbb készen lesz.* Az aradi pályáathidaláshoz szükséges szobrász-munkák szállítása ügyében még nem történt döntés, de valószínű, hogy az is *Aradon* fog készülni.

— **Kossuth Lajos születése napja.** A budapesti Kossuth Lajos-emlékbizottság tegnap este teljes ülésre jött össze a Baross-utca 45. sz. a.

levő vendéglő helyiségében, hogy Kossuth Lajos születése napjának megünnepléséről tanácskozzék. Az ülést *Klein* Pál vezette és megjelent az Egyetemi-Kör is *Brazovay* Kálmán elnökkel, valamint az egyetemi nemzeti párt, a független egyetemi ifjak pártjának és a liberális pártnak, a küldöttsége is, kijelentvén, hogy az ünnepségen pártkülönbség nélkül résztvesz. Az ülés elhatározta, hogy az ünnepséget két részre osztja. E hónap 16-án vasárnap matinét rendez, 18-án kedden pedig, Kossuth Lajos születésnapján díszlakomát. A részleteket a kiküldött albizottságok ma este 8 órakor állapítják meg a *Két Korona* szállóban tartandó ülésükön.

— **Apponyi beszámolója.** *Apponyi* Albert gróf, mint egy távirat jelenti, szeptember 23-án tartja *Jászberényben* beszámolóját.

— **Kanonoki installáció.** *Orth* József *uj-szt.-annai* plébános, szentszéki ülnök, a kit a király nemrég a kanonoki címmel tüntetett ki, hétfőn lesz installálva kanonokká. Az ünnepélyes ceremónia d. e. 9 órakor a temesvári székesegyházban megy végbe, melynek folyamán *Spéth* Károly dr. apátkanonok átnyújtja neki a kanonoki jelvényeket.

— **A király és királyné arczképe.** Az *aradi* árvaház igazgatója folyamodott a városhoz, hogy az árvaház számára a király és Erzsébet királyné arczképeit beszerezhesse.

— **Egyetemi élet.** A kitiltott ifjusági vezetők ügyében megindult mozgalom napról-napra nagyobb mérvet ölt. Az ország minden részében ugy a polgárság, mint az ifjuság körében az egyetemi tanács határozata a legnagyobb megbotránkozást keltette. Az ifjusági gyűlés ez ügyben holnap este 6 órakor lesz. A kitiltott ifjak a mai napon adtak be felebbezésüket, melyet a miniszter beérkezése után azonnal vizsgálat alá vesz. A fővárosi polgárság körében is nagy mozgalom indult meg és az asztaltársaságok holnap együttesen, a határozat illen tiltakozó népgyűlés szervezése céljából, értekezletet tartanak. A liberális (radikális) egyetemi ifjak pártja kitiltott vezetőik tiszteletére nagy bankettet rendez.

— **Erzsébet bajor hercegnő házassága.** Október hó elsején köt házasságot *Albert* belgiai herceg a flandriai gróf fia, *Erzsébet* bajor hercegnő, *Károly Tódor* bajor herceg harmadik leányával. Az egyházi szertartás október másodikán délelőtt féltizenkettőkor lesz az udvari templomban, mely alkalommal München-Greising értéke dr. *Stein* tanácsos fog celebrálni. Délután az esküvő után családi ebéd lesz a herceg palotájában, mely után az ifju pár Münchent elhagyja. Az esketési ünnepélyen meg fog jelenni *Lipót* belga és *Károly* román király, továbbá *Hohenzollern* Lipót herceg. Ott lesznek még a vőlegény szülei, *Fülöp* gróf és *Mária* flandriai grófnő.

— **Margit királynő imája.** Tudvalevő, hogy a meggyilkolt királynak mélyen gyászba borult neje, *Margit* királyné férje lelkiüdvéért egy megható imát irt, melyet az olasz népnek ajánlt. Most azt írják Romából, hogy *Kasztagnoli* János olasz zeneszerző zenét irt hozzá, mely négyes karra irt éneket legelőször egy florenczi hangversenyen fo. ják előadni.

— **Me gakadályozott öngyilkosság.** A fővárosi rendőrkapitányság véres dráma készüldéséről küldött táviratot az aradi rendőrségnek. A távirat felhívja a rendőrség figyelmét *Schneider* János paplanos segédre, ki a fővárosból azzal a szándékkal jött *Aradra*, hogy itt a vele régebben vadházasságban élt *Véber Károlynét* és annak *11 éves fiát megölje*, azután *öngyilkosságot* kövessen el. *Munkácsy* detektiv hamarosan rá is akadt *Schneiderre*, ki a *József főherceg-ut* 8. számú házában vett lakást. A paplanos segédet a városházára kísér-

ték, hol *Rimanóczy* Zsigmond rendőrtiszt ki-hallgatta. Schneider tagadta, hogy meg akarta volna ölni Véberné és fiát, azt azonban elismerte, hogy *saját életének véget fog vetni*. Erre a célra revolvert is vásárolt, melyet a hozzávaló töltényekkel együtt el is vettek tőle. A körülmények igazolták Schneider vallomását s így csupán az öngyilkosságának megakadályozása képezte a rendőrség kötelességét. Rimanóczy a lelkére beszélt az elszánt paplanos legénynek, ki a rendőrszobában egészen megszéledült. Elhatározását megbánva távozott innen, erősen fogadkozva, hogy szándékát nem viszi keresztül. Schneider jóra való embernek látszik, szorgalmas munkás, kinek megtakarított pénze is van, Vébernével, ki jelenleg cseléd Aradon, nyolcz évig élt vadházasságban.

— **Bulgária a szultán emlékünnepe.** Holnapután tartja meg Abdul Hamid szultán uralodásának 25 éves jubileumát. Ez alkalommal Európa legtöbb országa képviselteti magát ezen jubeliumon. Mint Sophiából táviratozzák, Bulgáriába különösen ki akar tűnni a képviseltetésben, mely által Bulgária Törökországéhoz jó viszonyát akarja látható módon kifejezni. Maga a kormány négy miniszterrel lesz képviselve, ugymint a miniszterelnök, a hadügyminiszter, a belügyminiszter és a Konstantinápolyban időző közlekedésügyi miniszter által míg magát *Ferdinánd* fejedelmet *Nikolajew* szárnysegéde élén katonai küldöttség fogja képviselni. *Nedjib Melhana Efendi* sophiai török biztos a Bulgáriában lakó török előkelőség hatvan kiküldöttjét fogja a szultán elé vezetni kik érdekes és értékes ajándékkal lepik meg a császárt. Az ajándék egy és negyed méter magas ezüstből vert török gyözelmi mecsetet ábrázol melynek feliratai a szultád életét és tetteit dicsőítik.

— **Nagy lopás egy dohánygyárban.** A *fiumei* dohánygyárban, mint egy távirat jelenti, nagy dohánylopásnak jöttek a nyomára. A megindított vizsgálat kiderítette, hogy szervezett tolvajbanda követte el a lopást, mely már hetek óta működik. Ma négy nőt és három férfit tartóztattak. A férfiak közül egyik felvigyázó, a másik dohánygyári irnok, a harmadik pedig korcsmáros, kit orgazdaság miatt vonnak felelősségre. A tolvaj szövetkezet főnöke *Mordanich* dohánygyári alkalmazott, kinek a dolog felfedezése alkalmával sikerült elszöknie. Több dohány tőzsde tulajdonosáról kiderült, hogy a lopott dohányból készült cigarettákat árusították. Két hét alatt mintegy 20.000 ilyen cigaretták kerültek forgalomba. A dohányt „Hölgy” és „Szultán” jelzésű hüvelyekbe töltötték a tolvajok.

— **Kiállítási megnyitó ünnep.** Az Erdélyi Gazdasági Egyesület állat-kiállítását ma nyitotta meg *Bánffy György* elnök. A kitünően sikerült kiállítás gazdasági gépek tárlatával volt összekötve, melyben számos fővárosi és más gyáros vett részt. A megnyitás után bankett volt, melyen *Bánffy György* mondta az első felköszöntőt a királynak, utána pedig *Szabó József* a földmívelésügyi minisztert éltette.

— **Távíróhivatal Csermón.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Arad vármegyében, a *csermői* posta- és távbeszélő hivatalnál, azal egyesített távirdahivatalt rendeztetett be.

— **Hunyady János szobra.** *Tóth István* szobrász elkészítette Hunyady János szobrának a gipsz mintáját s most a miniszterelnök fölhívja a főváros hatóságát, hogy a minta megbírálásában részt vegyen.

— **Halálozás.** *Stein Zsiga* és *Neje Giza* mint szülők, *Liczike* és *Józsika* mint testvérek a saját, valamint számos rokon, jóbarát és ismerős nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik a felejthetetlen drága gyermek és testvérnek, *Bettikének* folyó hó 31-én d. u. 1 órakor, 3 éves korában, hosszú szenvedés után történt gyászos kimúltát. A megboldogult kis halott hült tetemei szeptember hó 2-án d. e. 10 órakor fognak Erzsébet-körut 9. sz. házból az aradi izr. temetőbe örök nyugalomra kísértetni. Béke hamvaira! Arad, 1900. aug. hó 31-én.

— **Acciarito az örültek házában.** *Acciarito* Pietro, a kit az *Umberto* király ellen elkövetett merényletéért élethossziglan való fogházra ítélték — mint Rómából táviratozzák, — megőrült, úgy, hogy átszállították az örültek házába. *Acciarito* már pörének a tárgyalásakor úgy viselte magát, hogy méltán lehetett kételkedni elméjének épségében, most pedig félreismerhetetlenül kitört rajta a téboly.

— **Az adóhivatal köréből.** Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság *Szirmay J.* Győző lippai díjtalan gyakornokot ideiglenes minőségben a *mária-radnai* adóhivatalhoz segélydíjas gyakornokká nevezte ki.

— **Véres kardpárbaj.** Ma délután kardpárbaj folyt le *Arlov* lovag fővárosi vívótermében. *Kiss István* dr. lajosmizsei községi orvos és *Székely Lajos* községi jegyző állottak egymással szemben. A párbajban *Székely sulyosan megsérült.* Az affér oka hírlapi polémia volt.

— **Az 1900. évi népszámlálás.** A központi statisztikai hivatal tudvalevőleg évtizedenkint szokta megtartani az országos népszámlálást, a legutóbbi népszámlálás 1890-ben volt. Az 1900. évi népszámlálás alapján az 1900. évi december 31-iki éjféli 12 óráig terjedő időt veszik alapul. A statisztikai hivatal mostanában fogott hozzá az előmunkálatokhoz, még pedig nagy apparátussal, amennyiben egy külön ügyosztály a szükséges szaporított létszámmal serényen dolgozik a nagy munka előkészítésén. Az ügyosztály helyiségei egy külön, a statisztikai palota udvarán e célra épített, emeletes épületben vannak. Eddigelé már megállapították a különböző adatokat felölelő kérdőívek szövegét, melyeket a kinyomatás után rögtön szét fognak küldeni.

— **Elfogott „rablógyilkos.”** A bécsi törvényszék tegnap értesítette a budapesti törvényszéket, hogy G-Entersdorfban elfogtak egy embert, ki *Kasztner Imre* budapesti fényképésznek vallja magát s ki abban a gyanuban áll, hogy *rablógyilkosságot követett el.* Mikor elfogták, öngyilkos akart lenni, de ebben megakadályozták. A budapesti törvényszéknél a megküldött arckép után egy törvényszéki napidíjasra ismeretek a fiatal emberben, ki azelőtt katonatiszt volt. Julius 18-án szabadságra ment, felvette fizetését s azóta nem jelentkezett. Ma ismét átírat érkezett Bécsből, mely *Kasztner* egy másik gyilkosság elkövetésével is vádolja. A bécsi értesítésekben sem a gyilkosságok helyéről nincs szó, sem pedig arról, hogy kik az áldozatok. A budapesti törvényszék átadta az ügyet a rendőrségnek.

— **Az alakulóban lévő takarékpénztár alapítói** felkérlik mindazokat, kik részvény-aláírási ív birtokában vannak, hogy azokat f. hó 3-án hétfő d. u. 5 és fél óráig *Nemess Zsiga* dr. ügyvédi irodájába beszoigáltatni sziveskedjenek.

— **Anarchista Senki szigetén.** Németországból ma azt az értesítést vette a temesvári főkapitányi hivatal, hogy *Ernst Albert*, alias *Petit Albert*, recte *Kalesko Albert* Frigyes Ágost 49 éves, Németországból kutasított anarchista Temes-Szigeten, a *Jókai Mór* által „Senki Szigete” név alatt világhírűvé tett dunai szigeten tartózkodik. A hírhedt anarchistának aligha lesz maradása a Noemik és Dódikák hazájában.

— **A császár szelleme.** *Vilmos* császár pompásan érti a módját, hogyan lelkesítse katonáit. Közöttük jár, ismeri szívüket, tisztában van gondolkodásukkal és mindig eltalálja, hogy mivel hathat rájuk. A német katona előtt szent az emléke I. Vilmos császárnak, az egyseges német birodalom regenerátorának. Katonáinak ebből a kegyeletes érzéséből a „nagy császár” unokája lelkesedést is tud fakasztani. Amikor Berlinben az évszázad fordulóját ülték meg, *Vilmos* császár a hadi lobogókat nagyatya hajdani palotájába vitette. A császár akkortájt így szólt:

— Azt hiszem, nagyatyám szelleme ma átjárja a nemzet öntudatát és az éjjei látogatást tesz zászlóinál.

A császár, megismélteti ezt a misztikus jellegű zászlóhordozást. A Kinába induló csapatoknak szánt zászlókat ugyanis a császár parancsára I. Vilmos császár palotájába vitték, honnan maga a császár hozta el a nagyatya „szellemétől” megihletett lobogókat, hogy átadja a távol Keleten harcra szálló seregnek. E zászlókat *Vilmos* császár és *Augusztá Viktoria* császárné jelenlétében ma szentelték fel. Az ünnep n jelen voltak a császári ház hercegei és hercegnői, az ünnepre Berlinbe érkezett idegen tisztí küldöttségek, nevezetesen az osztrák-magyar 13. huszárezredé *Feigl* ezredes vezetésével és a *Wyborg* orosz gyalogezredé *Beckel* ezredes vezetésével, a tábornokok és tengernagyok.

— **Vágó Amália a börtönben.** Az aradi uri házak vakmerő fosztogatóját, azt a faczér cselédleányt, akire már eddig is több betöréses lopást bizonyított a szegedi rendőrség, mely őt tudvalevőleg elfogta, ma délelőtt átkísérték a rendőrségtől a Csillagbörtönbe. A rendőrségnek a jó fogása ma már helyet kapott a kerületi börtön vizsgálati foglyainak női osztályában, ahol *Vágó Amália* egy lépéssel közelebb jutott aponthoz, amikor számtalan lopásaiért elveszi méltó büntetését. A pirosruhás, félczipős hajadon délután már ott sétált a börtön udvarán és piros fejkendőjét szemébe huzva, elmerengve lépkedett a börtönőr előtt. Ugylátszik, a megátalkodott tolvaj leány máris törte a fejét, hogy milyen mesékkel álljon majd elő a törvényszék előtt. *Vágó Amália* agyafurtsága ezuttal azonban aligha fog segíteni rajta, mert máris nagyobb kiderített bűnlajstrom terheli a Csillagbörtön legujabb lakóját.

— **Látványosság egy kirakatban.** Az *Andrássy-tér* egyik üzlete előtt sok néző csoportosul néhány nap óta. *Geller J.* helybeli tekintélyes ékszerész kirakatában remek kivitelű, nagyobb értékű evőkészlet látható, melynek gyönyörű összeállítását általános feltűnést kelt. Az evőkészlet megrendelésre készült, ami nagyon örvendetes dolog. Mert az által, hogy a megrendelő helybeli kereskedőt bizott meg e gyönyörű munka előállításával, bizonyosságot nyer, hogy aradi kereskedőink a legkényesebb igényeket is képesek kielégíteni s nincs többé arra kényszerítve a közönség, hogy nagyobb megbízásaival Bécshez forduljon.

— **Haj on letartóztatott anarkisták.** Az anarkistákra a legutóbbi királymerénylet óta rossz idők járnak. Mindenütt hajszát indítanak ellenük és még a sik tengeren sincsenek biztonságban. Ma is arról érkezik hír, hogy a *Lloyd* társulat *Mária Theresia* nevű hajóján, mely Amerikából Európa felé tart, két anarkistát letartóztatottak.

— **Kóbor cigányok rendszabályozása.** A szüntelen kóborló cigányok, kiknek közveszélyes volta már hovatovább fenyegetőbb jellegűt ölt, belügyminiszteri intézkedéssel már régebbtől utazási engedély váltására vannak kötelezve. Az engedélyt a családfő váltja és hozzátartozóinak számát bejelentve, azt a kiállító hatóság az engedélyre följegyzi. Több ízben fordultak azonban elő visszaélések az így kiállított engedély örve alatt. A vándor cigányok rovott csavargókat fogadtak magukhoz s őket csaiádtagokul adva ki, a hatóságot így félrevezették. A belügyminiszterium nevében most *Gullner* államtitkár rendeletet bocsátott ki, melyben utasítja a hatóságokat, hogy a kóbor cigányoknak ezentul kiállítandó utazási engedélyükben a családfőhöz tartozó családtagoknak nemcsak számát tüntessék ki, hanem világosan és részletesen följegyzendő minden egyes hozzátartozónak neve, kora, s a családfőhöz való viszonya is. Üdvös megoldása lesz e rendelet — ha pontosan végrehajtják — a kóbor cigányok vándorlásainak.

— **Megmérgezett család.** Bánkról nagy szerencsétlenség híre érkezik. *Rónay Béla* odaváló földbirtokos felesége gyöngélkedett s czukros vizet kívánt. A cselédjét kiküldte a kamrába, hogy tört czukrott hozzon. A cseléd a nagy sötétségben arzenikumot vitt be czukor

helyett s ezt tette a vízbe. Az urinó és két gyermeke ittak a pohárból s csakhamar rosszul lettek. Mire orvos érkezett, a két gyermek nagy kinok közt meghalt s az anyjuk, ki kevesebbet ivott, szintén sokat szenvedett: őt azonban mégis megmentették. A cselédet, Szalay Annát letartóztatták.

— **Alapítványok kiosztása.** A Neuman-féle alapítvány kamatait ma osztotta ki a polgármester jeles előmenetelű ipariskolai tanoncok között. Ma küldték el a gyárban szerencsétlenül járt munkások családjainak is, kik nagybárá Galicziában laknak.

— **Dankó Pista Aradon.** A népdal költészet egyik hivatott mestere ismét körünkbe jő és jól esik hirt adni arról, hogy közönségünk ezt az alkalmat felhasználja arra, hogy a népszerű dalköltő és társulata irányában az érdeklődést felkeltani kívánja. Bezzeg, ha a ledér német Sängerek jelezték volna eljövételüket, akadt volna ezért is lelkesülő közönség anélkül, hogy külön kellett volna irányukban a lelkesedést felkeltani. De hála az új áramlatnak, mely az egész országban megnyilatkozott, elvették a trágár daltársulatok lába alól a gyékényt, egy egészségesebb felfogás kezd körünkben tért hódítani és egy mindenestre sikerrel biztató, tiszteletreméltó korszak hajnala dereng reánk.

Az aradi dalegyesület dicséretesen jár elől ebben a küzdelemben. Dankó Pista idejövetele alkalmából ma este választmányi ülést tartott, melynek lefolyásáról következő tudósítást nyertünk.

A aradi dalegyesület mai választmányi ülésén határozatba hozta, hogy Dankó Pista hangversenyét támogatni fogja és pedig olyképp, hogy úgy a működő, mint a pártoló tagokat felkérendi, miszerint családjaikkal együtt a hangversenyen megjelenjenek. Elhatározták továbbá, hogy az első előadás alkalmával Dankó Pistát ünneplésekben részesítik.

Az erkölcsi és anyagi támogatásban a dalegyesülethez sorakoznak a waggongyári és szárnyaskerek dalegyesületek is és így remélhető, hogy nem fog nálunk kudarcot vallani az a kis lelkes csapat, amelyet vezetője, Dankó Pista, a magyar zene kultiválására gyűjtött maga köré.

— **Az aradmegyei reformátusok ügyéről** ma az Aradi Közlönyben megjelent tudósítás egyes téves pontjaira vonatkozólag Szondi Géza lelkész arról azon helyreigazító kijelentést kaptuk, hogy a szentleányfalvai egyházra vonatkozólag csupán azon felterjesztés képezte a nagyszalontai egyházmegye augusztus 29-ki közgyűlésén vita tárgyát, amelyből az tünt ki, hogy az egyház reform. hívei nem akarják az eddigi egyházi adót felemelni, holott azt az egyház szükséglete megkíváná. Az egyházi adó lefoglalására vonatkozó tudósítás téves, mert az lefoglalva nincs. Valamint az sem áll, hogy az egyházmegyét a rendetlen adóbehajtás miatt foglalás terhelné, mert ilyenemű mulasztás miatt sem az egyházat, sem az egyházmegyét foglalás nem terheli. Tévesen fogta fel általában az egyházmegyéhez intézett felterjesztéseket is a tudósító ur, mert azokat zavarosoknak rajta kívül senki sem találta, csupán az ügyeket előadó főjegyző felterjesztett javaslatai voltak olyan természetűek, hogy az általa javaslatba hozott intézkedéseket az egyházmegye közgyűlése mellőzni volt kénytelen. Az egyház ügyei azért mind elintézték nyertek és a szentleányfalvi ev. ref. egyház újabb felterjesztés tételre kötelezve nem lett.

— **A szökött kisasszony.** Pikáns kis históriáról beszélnek a szabadkai rendőrségen, amelynek szereplői egy végzett tanítónő, csinos fiatal leány és még alig 21 éves fiatal ember. Az urfi udvarolt a tanítónőnek és gyakrabban ellátogatott a hához is. A szigorú papa azonban rossz szemmel nézte a fiatal ember udvarlását és egy szép napon kiadta az utját. A leány azonban nem nyugodott bele és egy alkalommal megszökött hazulról és elment a mosto

habátjához. A fiatalok itt összejöttek és zavartalanul gyönyörködtek egymásban, mignem az apa panaszt emelt a rendőrségnél, hogy leánya megszökött és azt a kérelmet terjesztette elő, hogy a leányt vezessék vissza a házához, miután kiskorú és így ő rendelkezik fölötte. Az egyik rendőrbiztos azonnal bérkocsiba ült, fölkereste a leányt és visszavitte a szülői házhoz. Evvel azonban korántsem fejeződött be az ügy, mert a leány hivatalos hatalommal való visszaélés miatt följelentette az egyik rendőrkapitányt, aki a visszavittet elvendelte. A kir. törvényszék most adta ki a vádlevelet a kapitány ellen, aki kifogással fog élni. Az ügy vabbi fejleményeit kíváncsian várják.

— **Egy huszár szerencsétlensége.** Király István szakaszvezető gyakorlat alkalmával a fővárosi Ferenczvárosi-kaszárnya előtt ma leestett lováról, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy feje több helyen kilyukkadt. A mentők a kórházba szállították.

— **A fogaskerekű menetjegyei.** A székesfőváros közgyűlése azt követelte, hogy a fogaskerekű vasut adjon ki egy menetre szóló jegyet, akár fölfelé, akár lefelé s hogy a járatás idejét terjessze ki esti 11 órára. A vasutársaság az idevágó határozatot megfölebbezte s ma a kereskedelemügyi miniszter tudatja a főváros hatóságával, hogy az idő meghosszabbításhoz ő is hozzájárul, de a külön jegyek kiadását nem tartja megkövetelhetőnek.

— **Fiu az apáért.** Kegyetlen módon állott bosszút Pántye György 21 éves cséffai oláh legény, a ki apja bántalmazóját orozva agyonverte. Pántye Juon e hó 27-én este a korcsmában pálinkázott Pántye Tomával, a kivel a rokonsági viszony daczára már régebben hadilábon állott. Pálinkázás közben a két ember összeveszett. Előbb csak szóval folyt a sértegetés, később aztán összekaptak, minek az lett a vége, hogy Pántye Juont ellenfele letéperte a földre és ott jól elverte. Az esetet meghallotta Pántye Juon György fia, a ki vasvillát fogott és lesbe állott. Mikor Pántye Toma a korcsmát elhagyta, a sötétségben Pántye György utána ment és hátulról fejbe ütötte. Mikor pedig az ütés következtében Pántye Toma elesett, a nekivadult suhancz addig verte az áldozat fejét, míg a koponyáját teljesen szét nem zúzta. A mikor pedig látta, hogy áldozata nem él, behuzta a holttestet egy kertbe, hol másnap reggel akadt rá családja. A gyilkos a tett elkövetése után elmenekült hazulról. Erdélynek vette utját, azzal a szándékkal, hogy átmegy Romániába. A csendőrségnek azonban sikerült a tettest még Gyepesen elfogni, honnan visszavitték a gyilkosság színhelyére és a vizsgálat befejezése után bekísérték a nagyváradi kir. ügyészség fogházába.

— **Uj honpolgárok.** Schöberl Antal János, Kremsier János, Adler Ludmilla, özv. Mosch Bertalanné, Schöberl János és Weisz Lipót budapesti lakosok ma délelőtt tették le a honpolgári esküt, Rózsavölgyi Gyula helyettes polgármester előtt.

— **Az iskolai beiratkozások** újból nagyobb forgalmat és lendületet hoznak a városi életbe. Számos a vidékről ideseregülő idegen, aki gyermekét iskolába hozza. Ugy a helybeli, mint a vidéki közönség szives figyelmébe ajánljuk Porter Vilmos koronás áruházat az Andrassy-téren, a Központi szálloda épületében. Itt a legkülönfélébb szükségleti cikkek, ajándék-omléktárgyak, játékszerek stb. rendkívül dus választékban s oly bámulatosan olcsó árakon beszerezhetők, hogy érdekében cselekszik mindenki, aki a Porter Vilmos-féle koronás áruházat fölkeresi.

— **Vesztett eb marása.** Kis Etelt, Kis Pál aradi asztalos 18 éves leányát egy kutya mutatoujján megmarta. Az állat, mint az állatorvosi vizsgálat kiderítette *vestett volt.* A leányt a fővárosi Pasteur-intézetbe szállították.

— **Nagy Károly** helybeli jóhírű zenekara a Püspökfürdőből hazaérkezett és holnap szombaton, szeptember 1-én a Fehér Kereszt diszes télikert helyiségében hangversenyét válogatott műsorral — melyben kitünő új zenedarabok vannak felvéve — megkezdi, a melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja Nagy Lajos.

— **Szerencsétlenség szódával.** Kalimba György aradi lakos 2 éves gyermeke ma véletlenségből szódavízbe ivott. A folyadék alacsony polczon állott egy csuporban, melyet a gyermek

felhajtva, száján sulyosan megsérült. A gondatlan szülők ellen megindították az eljárást.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Megvásárolt magyar sajtó.

(Egy szegedi lap teleplezését.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31.

A *Közvélemény* című szegedi lap augusztus 30-iki számában fönti címmel cikket közöl, melyben sulyos vádakkal illeti Engel Lajost, a *Szegedi Napló* kiadótulajdonosát, azt irván róla, hogy e hó 28-án a „Proféta” vendégő fehér asztalánál, zártkörben, úgy nyilatkozott volna, hogy az Auer-társaság szabadalmának Magyarországra való kiterjesztéséért Vörös László volt kereskedelemügyi államtitkár ötvenezer forintot kapott. Igaz-e, nem-e — írja a nevezett lap — mi nem tudjuk. Engel Lajos állítja.

Vádolja továbbá Engel Lajos — írja a *Közvélemény* — a fővárosi sajtó java részét, hogy megvesztegették Auerék. Így a Budapesti Hirlap, a Rákosi-család újsága, 10.000 koronáért hallgatott az Auer-ügyről. Míg a Pesti Hirlap, a Légrádi-familia közlönye, csupán 4000 koronát kapott a hallgatásért. Tízezer koronát kapott volna a Budapesti Napló is, amely lapnak Vészi József országgyűlési képviselő a főszerkesztője. Ugyanennyit sápolított volna állítólag a Pester Lloyd is.

Sőt az Auerék suggestiója alatt van Engel Lajos állítása szerint Gelléri Móricz is, az országos iparegyesület alelnöke, a szabadkőmíves páholy szövetség titkára, aki Szegeden is szerepelt egykor az ipartestületben, sőt Gelléri befolyása révén Kulinyi Zsigmond, az ő tulajdonát képező napilap főszerkesztője is.

Nem akarjuk elhinni mindezt — folytatja a *Közvélemény* — s éppen ezért, ne hogy védtelenül álljanak az itt említett előkelőségek és lapok, a nyilvánosság elé viszzük a dolgot, hogy tisztázhassák magukat. A legtisztességesebb szándék vezet bennünket, midőn a nyilvánosság előtt tárgyaljuk ezt a dolgot, melyet társaságokban beszélnek mindenfelé, mert nem akarjuk, hogy köz tudattá váljon a megvesztegetés vádja azok tudta nélkül, akikre az vonitkozik.

Ezekre a vádakra Engel Lajos a Szegedi Naplóban nyilatkozatott tett közzé, melyre a *Közvélemény* mai számában válaszol.

Szó sem volt arról — írja a *Közvélemény* — hogy „hirdetési díjak címén” kapták a nevezett összegeket a Pester Lloyd és a Pesti Hirlap, hanem igenis azt állította Engel, hogy azon összegekről megvették a lapokat.

Majd szórul-szóra idézi Engel szavait:

— Beszéltem Csajthay Forenczcel is az Auer-ügyről — mondta többek közt Engel — és ő megígérte nekem, hogy a Budapesti Hirlap irni fog Auerék ellen. Vártam is hogy írjon, de nem irt, mert Zilahy Simon felüzent a kiadóhivatalból, hogy az Auer-ügyről irni nem szabad. Akkor már megkapták az ötezer forintot. Egyideig Auereles volt a Pesti Hirlap is, de aztán elhallgatott — kétezer forintért. Megvették ötezer forintért a Pester Lloydot és a Budapesti Naplót is. A nyugták ott vannak a Náthán zsebében.

Ugy igaz a Gelléri Móriczra és Kulinyi Zsigmondra vonatkozó állítása is, amint mi azt megirtuk. Szó sem volt ott a levélről, meg az Auer-ügy békés elintézéséről.

Most pedig térjünk át a Vörös László képviselő, volt államtitkára vonatkozó állítására, hogy őt az Auer-társaság 50.000 frttal megvesztegette az országot kizsákmányoló szabadalom meghosszabbításáért. Ezt az állítást nyilatkozatában nem tagadja meg

Engel, hanem azt írja, hogy „ami a cikkek többi részét illeti, azokért, mint privát ember fog megfelelni.“ Ez már határozott állítás, amelyet — úgy látszik — bizonyítani is akar.

Mi sem akarunk egyebet.

A Közvélemény e leleplezéseiről Vörös László volt kereskedelemügyi államtitkár tudomást szerezvén, Bezerédj Viktor és Gajáry Ödön megbízottai útján a következő táviratot intézte ma a Közvéleményhez:

A „Közvélemény“ politikai napilap szerkesztőségének

Szeged.

Lapjuk augusztus hó 30. és 31-iki számában Vörös László volt kereskedelemügyi államtitkár ellen intézett rágalmak következtében értesítjük, hogy Vörös László ur a rágalmak és a rágalmazókkal szemben bírói uton vesz megtorlást.

Bezerédj Viktor s. k.
Gajáry Ödön s. k.

A kínos affér ezzel tehát a törvény útjára terelődött.

TANÜGY.

(—) **Beiratás a gyakorló-iskolába.** Az állami tanítóképző gyakorló-iskolájába a beiratásokat augusztus 31 és szeptember 1-én délelőtt 9—12 óráig tartom. Kérem az érdekel szülőket, hogy a főkaputól balra levő igazgatói helyiségében a jelzett időben megjelenni sziveskedjenek. *Urhegyi Alajos.*

NAPIREND.

Szeptember 1. Szombat. Róm. kath. naptár: Egyed. — Protestáns naptár: Egyed. — Izraelita naptár: Sabbat, Softim. — Görög-keleti naptár (augusztus 19.): András. — A nap kel 5 óra 3 perczkor, nyugszik 6 óra 23 perczkor. — A hold két délután, nyugszik 9 óra 29 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 768.3 milliméter, délután 2 órakor 767.8 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 15.0, délután 2 órakor C° + 20.1. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor K. 3, délután 2 órakor DN. 1. — Felhőzet reggel 7 órakor félborult, délután 2 órakor többnyire borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 1 milliméter.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Derült, száraz, enyhe.

Szabadságharozni emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 óráig délután 8 óráig. Belpótl-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekllye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Schreyer Harry hangszerkiállítása (Szabadságtér 21.) Nyitva naponta délelőtt 10—12 óráig, délután 3—7 óráig. Bemenet szabad.

Szeptember 2. Nyári ünnepély (Vingán, Erzsébet-liget.) — Az aradi jökevdv-asztaltsaság működvelői előadással egybekötött táncszivigalma (Vadember.)

Szeptember 7—9. A lövész egyeslet Lőrincz-napi díjlővészete.

Szeptember 8—9. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása Piskire.

Szeptember 12—13. Országos pinczergyűlés Aradon.

Szeptember 16. A „Zsránd“ kerékpáros-egyesület versenye (Brád-vagyalmágyi országuton); táncmulatsága (Hungária-vendéglő.)

Jó karban lévő,

használt iskola-könyvek

erős keménykötésben

fél árban kaphatók.

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésében

a Kun, Fülöp es Csath-féle gazdasági és általános ismétll iskolai olvasókönyv főbizományi raktárosa.

Arad, templom-utca.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetesképtelenségek.** A bécsi Creditore-Verein a következő fizetesképtelenségeket jelenti: Brill Tivadar, Brünn. — Schwarcz József Debreczen.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31.

A lég egy kis éjjeli eső után megcsappant és az éjjelek elég hűvösök. A kapás vetésekre jó idő jár. A szőlő is szépen érik.

Az idén még nem volt ily mozgalmas piac a gabnanemben, mint ma. 5500—6000 métermázsa buza került a hetivásárra, sürgős kínálat mellett, lanya kereslettel. Egyéb gabnanemből szintén meglehetősen hozatal, nagyobbára változatlan áron keltek el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 6.80—6.90.

Közép minőségű buza 6.50—6.70.

Tengeri 6.—

Uj-rozs 5.80—5.90.

Uj-árpa 5.80—5.90.

Uj-zab 4.40—4.50.

Az irányzat lanya.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1900. aug. 31-én tartott heti állatvásárról. —

Ugyancsak a mai napon tartott gyulai országos vásár és a fellepett sertésvész miatt igen kevés felhajtás volt. A felhajtott 112 darab szarvasmarha közül csupán a levágandó állatok kerültek eladásra, 20 drb kincstári mustraít árvereztetett el, ezenkívül 92 drb másodrendű igás és rossz ló volt a vásáron.

Árak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendű párja — koronáig. — Szarvasmarha levágásra másodrendű párja 300—490 koronáig. — Szarvasmarha hizlalási célra — koronáig. Igásökör párja 440—560 koronáig. Fejőstehen kis borjas 130—200 koronáig. Szopósborju levágásra darabja 22—38 koronáig. — Rugottborju drbja 35—75 koronáig. Juh párja — koronáig. — Bányi párja — korona — fillérig. Tehén levágásra — koronáig.

Lóvásár: Remondaló darabja — kor. Hintósó párja — koronáig. — Igásló elsőrendű párja — koronáig. — Igásló másodrendű párja 190—240 koronáig. Parasztló párja 90—150 koronáig. — Rossz ló (levágásra) drbja — koronáig. Elcsigázott ló drbja — koronáig. Kincstári mustra ló drbja 75—162 koronáig.

Sertésvásár: Hizott sertés klgrja — fillérig. — Félhizott sertés klgrja — fillérig. — Süldősertés párja — koronáig. — Pecsenyemalacz drbja — fillérig. — Flaskocza drbja — koronáig. Paraszthizlalású sertés — koronáig. Három hónapos malacz párja — koronáig. — **Sertésvásár, sertésvész miatt nem tartatik.**

Baromfi vásár: Hizottliba párja 9.20—11 koronáig. Soványliba párja 4.50—5 fillérig. Fialliba párja — koronáig. — Kappan párja 2.80—3 fillérig. — Idei csirke sütni való párja 1.90—2.40 fillérig. Idei csirke rántani való párja 90—1.20 fillérig. Gyöngycsirke párja — koronáig. — Rucza párja idei 2.—2.80 fillérig. — Pulyka párja — koronáig. Tojás 4 drb 20 fillér.

Halpiacz: Eleven hal klgrja 2 kor. — fillérig Vágott hal klgrja 1.40—1.60 fillérig. Jegelt halak klgrja 1—1.20 fillérig. Apróhalak klgrja 60—65 fillérig. Kecsege klgrja — fillérig. A hetipiacz 10 orakor szétoszlott.

— **A csemegeszőlő értékesítése.** A földmivvelésügyi minisztériumban értekezletet tartottak a csemegeszőlő értékesítése ügyében. Az értekezlet alkalmával termelők és szakférfiak különböző javaslatokat és észrevételeket tettek. A kereskedelemügyi miniszter behatóan kíván foglalkozni ezekkel a javaslatokkal, a mennyiben a szállítást érintik s ezért fölkérte az államvasutak igazgatóságát, hogy a kérdést tanulmányozza és az eredményhez képest előterjesztést tegyen.

S z e s z ü z l e t

— Augusztus 31. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona métermázsanként.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 31.

Délitőzsde. Buzakinálat jó, vételkedv mérsékelt. Kedvte.eu irányzat mellett 30.000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs meghatározott, a többi változatlan. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.65—7.66
Buza 1901. áprilisra	8.05—8.06
Rozs októberre	7.07—7.09
Rozs 1901. áprilisra	7.38—7.39
Zab októberre	5.31—5.33
Tengeri augusztusra	6.15—6.16
Tengeri szeptemberre	6.12—6.14
Tengeri 1901. májusra	4.96—4.97
Repcze augusztusra	—

Zárul 4 órakor:

Buza októberre	7.62—7.63
Buza 1901. áprilisra	8.02—8.03
Rozs októberre	7.03—7.04
Rozs 1901. áprilisra	7.35—7.36
Zab októberre	5.31—5.32
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1901. májusra	4.96—4.97
Repcze augusztusra	—

Zárul 4 órakor:

Osztrák hitelrészvény	664.25
Magyar hitelrészvény	652.50
Leszámitolóbank részvény	447.—
Rima-Murányi vasmű részvény	526.50
Osztrák-magyar Államvasuti részvény	661.—
Közuti vasut	808.—
Városi villamos vasut részvény	288.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 31. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialtal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 96 — 97 fillérig. Fialtal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 95 — 96 fillérig. Fialtal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 96 — 98 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachi) Nehéz páronként 240 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli sulyban 96 — 97 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 95 — 96 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 95 — 96 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (elő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám. Augusztus 28-án volt készlet 38978 darab, augusztus 29-én fölhajtatott 251 darab, augusztus 29-én elszállított 460 darab, augusztus 30-án maradt készletben 38769 darab. Uzlet: Csöndes.

Használt iskola-könyveknél

a bekötést ingyen adom.

Használt iskola-könyvek

minden iskola részére

erős, tartós kötésben,

és tiszta, kifogástalan állapotban

félárban kaphatók

KERPEL IZSÓ

könyvkereskedésében

ARADON, Andrassy-tér 20. szám, (Aréna-épület.)

Használt tankönyveket cserében vagy készpénzért negyedáron átveszek. 2520

Használt iskola-könyveknél

a bekötést ingyen adom.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. augusztus 31.

Magyar aranyárjádék 4 ⁰ / ₀	96.10
Magyar koronárjádék 4 ⁰ / ₀	90.70
Magyar arany 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	100.—
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	99.60
Magyar keleti vasut	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	90.50
Magyar italmegváltási kötvény	98.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyerevényországi kölcsön	159.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	140.—
Osztrák papírjádék	97.35
Osztrák járadék ezüst	97.20
Osztrák járadék arany	97.15
Koronárjádék	97.40
1860-iki államsorsjegyek	133.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1705.—
Magyar hitelbank részvény	682.50
Osztrák hitelintézet részvény	663.75
Osztrák magyar államvasut	659.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.31
Német birodalmi marka	118.25
London	242.30
Páris	96.25

CSARNOK.

A kisértő.

Írta: Kovács Dezső.

(Vége.)

De az idő ugyancsak eltelt. Elbucsuztak egymástól. Hilarius nagyszerű léptekkel távozott a klostrom felé. János sokáig nézett utána s mikor Hilarius a domb alatt visszafordult, hogy: No, ez nevezetes dolog volt: áhitattal emelt neki kalapot gondolatban. A szívében jámbor irigység kinozta, tudta jól, hogy csak az erősek méltók a megpróbáltatásra.

Ha ő is volna rá méltó egyszer! Nem most, a mig fiatal és érdemetlen; hanem csak később, vagy öreg korára. Oh! oh! . . . A mikorra majd neki is lesz érdeme, egy hosszú jámbor, tiszta élet.

Csikk-csakk, csikk-csakk!

A papucskok ugyancsak igyekeztek eközben. Ismét az árnyék nélküli mező jött, a vég nélküli való dombok és völgyek, lakaszalt rétek s tarlók, elperzselt legelők és sovány mogyorókrok.

Egy dombon megállt és megnézte, hogy áll a tömjén. — Hát majdnem megolvadt a nagy melegből; rosszul állt; összeállt mint a rossz angolgyümölcs.

— Ez nem jól van így. Ennek zörögni kell, gondolta magában s a pakkot, miután gyöngéden megrázta, az árnyékos oldalára vette.

— Muszáj neki zörögni mint az érett mogyorónak.

— A domb alatt egy öreg paraszt jött vele szembe.

— Ha ez volna a kisértő! Gondolta magában és nagyot dobbant a szíve, akkorát hogy megfújult belé a feje.

Hanem bizony az gondolt egyet s lelért az ösvényről; eltűnt valami árok partja mögött.

— Nem nekünk van kitalálva, gondolta szomorúan.

Uram, bocsásd meg? mindnyájunknak a bűneinket, a kik így gondolkozunk egy-egy kísérteteskérő.

A nap roppant melegen sütötte oldalba az embert, hogy füstölt belé a reverenda. A tömjént ismét megvizsgálta; nagyon rosszul állott.

— Oh uram Isten, téfel lesz belőle, mire haza érek!

Volt egy ösvény, a mely nagyot kanyarodott ugyan; fel a hegyoldalon, az erdőn keresztül vitt s jóval hosszabb volt, mint a mely a nyílt mezőn vágott keresztül; de a tömjén miatt mégis erre kellett szánnia magát.

A bokrok közt aztán könnyebben ment a gyaloglás, a tömjén is kezdett helyrejönni.

— Zörögni fog, mire haza érek, gondolta; szerencsésen haza viszem.

Hogy a napsugarak békét hagytak egy kicsit, ismét visszatért a Hilarius dögára.

— No, itt éppen alkalmas hely volna, gondolta magában s valahogy minden fordulójánál az erdei utnak el volt készülve rá, hogy csak elébe toppan egyszerre.

S mi lesz akkor?

Csak ez a kutya feje ne fájna az embernek!

*

Hát egyszer csak topp! élébe toppant. Az egyik kanyarodónál jött ám le valaki nagy trillázva a gyalogösvényen, le az erdei utra, a melyen János ment. A mint leszökött a mogyorókrok közül, majd hogy a nyakába nem hullott János fráternek És János fáter majd hogy el nem ájult, úgy megijedt tőle.

Egy pompás, derült szép leány volt. — Oh Istenem, uram!

Nagy szerencse, hogy a kolostor erdőkerülőjének a leánya volt, az egyetlen leány a földön, a kit János fráter jól ismert.

Megállottak mind a ketten egy pillanatra s egymásra néztek ijedten. János még a karját is a szeme elé tartotta.

— Nini, hiszen ez a tisztelendő ur!

— Oh uram Isten, gondolta János fráter, vajjon valóban Betti ez? A mindnyájunk előtt ismeretes kis Betti?

— El van fáradva, tisztelendő ur? — Rosszul van? Kérdezte a leány. Mert bizony János sápadt volt. Fájt neki a feje.

— Nem, nem, nem! Nincs semmi bajom! Csak kerem, maradjon itt; én megyek. Sietős az utam. Hiszen tetszik látni.

Neki állt, s a tömjén edényt nagy ravaszul arra az oldalára tartotta, a melyik felől a leány ment. — Nem árt az semmiképen.

— Maradjon itt kérem.

— Nem maradok, félek.

— Hát az elébb nem félt?

— De bizony félttem. Azért énekeltem.

— Hát különben nem szeret énekelni? Szörnyedt fel gyanakodva János.

— Nem egy csepet sem szeretek. Nem ám!

— Pedig Betti ugyancsak énekel a templomban mindig, a mikor ott van.

— Hiszen én vagyok Betty.

— A templomban mindig, a templomban a drága szép templomi énekeket. folytatta a fráter. De a kisértő nem tűnt el. — Oh, legyen szíves, kérem, maradjon egy kissé hátrább; maradjon itt, ha nincs ellenére. Hagyjon engem utamra.

— Aláz' szolgálja, hiszen nekem is arra van az utam.

— Megengedi akkor, hogy itt leüljek? El vagyok fáradva, kérem.

— Megengedem, hogy leüljön; de én is leülök ám! En is el vagyok fáradva. S letelepedett egy grációzus mozdalattal János mellé a mohára.

— Oh Istenem, Istenem. — Nem menne egy kissé távolabb az embertől kisaszszony.

— No-no Hammm! Mindjárt megeszem.

— Oh, ne tegye azt, kérem.

— Bizony Isten, megeszem! Hammm!

János ráemelte a szeméit a leányra. S ennek, mikor meglátta a tágra nyílt, kísértetét látó szemeket, a barát vértelen arcát, egyszerre eltűnt a mosolygása.

— Istenem! Nagyon beteg lehet! kiáltotta rémülten.

— A tűz gondolta János.

Fel akarta emelni a karját a kereszt végett. De nem ment. Nem, nem engedelmeskedett az akaratnak.

— És az erdőben ott a Légio éppen ilyenkor

A vére elfutott a szívéből mind az agyára. Egy éles sikoltást hallott még. S aztán elsüllyedt minden a semmibe. —

A Paulus szamaras taligáján tért magához. Csendesesen döcögtek valami hosszú uton. Illatos sarjun feküdt, a feje be volt kötve vízes kendővel. Az bizony jól esett az embernek.

Jó friss szellő fujdogált a hegyekről s a mint tágra nyílt szemmel nézte a csillagokat, a melyek alatt csendesen haladt, a szekér mellett a fráterek, meg a Betti, meg a kerülő beszélgetését hallotta.

Paulus fráter a szamarat vezette. Azt mondotta neki:

— Már a mezőn érhetne el a baj. Mert roppant nagy volt a meleg.

— Szerencse, hogy éppen arra járt Betti, mondotta a leány apja.

— Igen igen, gondolta János fráternek a feje a sarju-vánkoson, ott voltál te! — Tudjuk.

— Hilarius sem mondta meg. En sem mondom

meg. Szegény leányzó! Nem, nem. Milyen furcsa, hogy ma tánczolnak a csillagok, a nélkül, hogy valami rendet tartanának. — Mert rosszul eshetik az embernek utóvégre utóvégre utóvégre Oh Istenem, a sarju utóvégre sokkal illatosabb, semhogy főfáját ne okozna

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 31. —

Fehér Kereszt szálloda. Vozár Béla utazó Budapest. — Kalindero Jean jószágigazgató Bukarest. — Gropovescu Jean kormányzó Bukarest. — Dauer Ernést gyáros Triest. — Schwarz Simon utazó Bécs. — Dernájetz Vilmos utazó Budapest. — Boros Hugó kereskedő Budapest. — Barna Lajos kereskedő Budapest. — Dr. Biringer Ferenczné orvosné B.-Csaba. — Mlady János kereskedő Prága, — Wurm Gusztáv utazó Budweis. — Lichtvitz Henrik utazó Budapest. — Ornstein Vilmos utazó Dreza. — Wolheim Bruno utazó Bécs. — Kornseign Ignác utazó Grác. — Horváth Lajos kereskedő Gurahoncz. — Kovalik Ferencz magánzó Budapest. — Leichter Henrik utazó Bécs. — Krausz József utazó Bécs. — Kremmer Gyula utazó Budapest.

Központi Szálloda. Rónay Mihály százados Fogaras. — Dr. Lengyel Sándor ügyvéd Szentés. — Nemess Marcell. bányatulajdonos Budapest. — Pfau Náthán gyáros Fiume. — Kohn Sándor kereskedő Temesvár. — Duschnitz Albert kereskedő Lugos. — Heinrich János felügyelő Budapest. — Gross Bertalan kereskedő Battyona. — Kohn Károly utazó Bécs. — Weisz József utazó Bécs. — Hirschl Sándor utazó Szabadka. — Pollák Ignác utazó Budapest. — Wagschall Ignác utazó Budapest.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnái este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	8.08
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjtel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	6.45	Személyvonat reggel	8.53
Személyvonat d. u.	4.25	Vegyesvonat este	6.50
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbesről szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

NYILTTÉR.*

Ma és a következő napokon
a jó hírnévnek örvendő

RÁCZ JÓSKA
teljes zenekara

HELYISÉGÜNKBEN
válogatott műsorral

HANGVERSENYT

rendez,

amelyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívják

Braun és Schuch

Millennium sörösarnok és étterem
tulajdonosok.

Iskola-szerek és könyvek

legolcsóbb és legjobb beszerzési forrása

Krausz Paulin

könyv- és papirkereskedése

Arad, Deák Ferencz-u. 2.

1310—900. a. sz.

Hirdetmény.

A vallás és közokt. m. kir. miniszter ur az 1900. évi június hó 20-án kelt 6790/1899. sz. rendeletével a simándi gör. kath. templom újraépítését 17961 korona 22 fillér és természetben kiszolgáltatandó 9326 korona 50 fillér pénzértékű és készpénzzel megváltható 2148 kézi és 1500 ígás napszám erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkákat kivitelének biztosítása céljából az 1900. évi szeptember hó 10-ik napjának délelőtt 10 órájáig az aradi kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkákat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat a kitűzött nap d. e 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bántópenz (vagy a bántópenznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Aradon, 1900. augusztus 24.

Aradm. m. kir. építészeti hivatal.

A magy. kir. államvasutak Budapest jobbpárti üzletvezetősége. 20030—I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak alulírt üzletvezetősége nyilvános pályázat útján 3 évi időtartamra biztosítani óhajtja a vonalain alkalmazott azon hivatalnokok és hivatalnok gyakornokok részére szükséges egyenruhadarabok szállítását, kik a fennálló egyenruházati szabályzat értelmében szolgálát közben egyenruhát viselni tartoznak.

Az ezen hivatalnokok és hivatalnok gyakornokok által rendszerint

viselendő egyenruha darabok a következők.

1. Nyári zubbony sötétkék kártolt fonalu (kammgarn) szövetből.
2. Nyári zubbony sötétkék trikotból.
3. Tavaszi és őszi zubbony sötétkék vastag trikotból.
4. Téli zubbony sötétkék vastagabb trikotból.
5. Nyári nadrág kékes szürke trikotból.
6. Nyári nadrág gyapju színű kártolt fonalu (kammgarn) szövetből.
7. Tavaszi és őszi nadrág kékes szürke vastag trikotból.
8. Téli nadrág kékes szürke vastagabb trikotból.

9. Tavaszi és őszi felöltő (csuklyával) sötétkék tüffelből.
10. Téli felöltő (csuklyával) sötétkék palmersztomból.
11. Sapka.
12. Nyakraváló. a) Clothból. b) selyemből.
13. Kesztyű.
14. Karkötő.

Szállító cég kötelezi magát a jelen hirdetmény tárgyát képező ruhadarabok elkészítéséhez az alulírt üzletvezetőség anyag és leltárbeszerzési osztályában levő és ott a rendes hivatalos órák alatt megtekinthető mintáknak teljesen megfelelő felső kelméket felhasználni, szigorúan kikötve, hogy a felső kelméknek okvetlenül — a bélés szövet és egyéb cikkeknek pedig — amennyiben hazánkban gyártatnak, — valamely hazai gyárból származottnak kell lenniük. A gyár honnan a felső kelmék és bélés szövetek beszereztek az ajánlatban feltétlenül megnevezendő, merté nélkül az ajánlat figyelembe nem vétetik.

Az ajánlatban kiteendő, hogy a felfektetett felső kelme minták közül, melyik minta szerint fog szállítani.

A fentebb felsorolt ruhadarabok elkészítésére és szállítására vonatkozó egyéb részletes feltételek alulírt üzletvezetőségnél megszerzhetők, mely feltételek aláírottan az egy koronás bélyeggel ellátott ajánlattal együtt következő felírat tal: „Ajánlat hivatalnoki egyenruha szállítása iránt 1900. évi szeptember 4-én déli 12 óráig, alulírt üzletvezetőséghez benyújtandók — avagy posta útján ajánlva beküldendők, hová is bántópenz képen mely esetleg óvadék gyanánt is fog szolgálni 400 korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas érték-papirokban 1900. évi szeptember 3-án déli 12 óráig beküldendő.

Az alulírt üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül tekintet nélkül az ajánlat egységárára szabadon választhasson s, azok közül bármelyiket elfogadhassa.

M. kir. államv. üzletvezetősége.

!! Gazdák és állattenyésztők

megegyeznek abban, hogy Magyarországon az állattenyésztés hanyatlak. Ennek oka kétségtelenül az utóbbi időben elharapódzott állatbetegségekben keresendő. E tekintetben

kiszámíthatatlan jelentősége van Somogyi Géza találmányának az

„állatok emésztését elősegítő por“-nak,

a mely fokozza az állatok ellentálló képességét

mindenféle betegségek ellen és elősegíti a hizást.

**Somogyi-
féle állat-
táppor.**

A 13.652. számú szabadalmazott D. 46. sz. Iparengedélyvel ellátott Somogyi Géza-fele állatok emésztését elősegítő por 56.086. és 36775. számú törvényes védjeggyel bír és a hivatalos vegyelmezésen kívül első rendű gazdaságok, állatorvosok, gazdasági iskolák, egész község által kipróbálva van. akik írják, hogy nemcsak sertéseknek, de mindenféle állatnál feltűnő és bámulatos hatású. szóval biztos hatású por: kétszáz ezer ember használja. elismeri és dicséri a por csodás hatását. étvágy, emésztés, hizási szerül is kifizeti magát a por használása. Minden háznál nélkülözhetetlen.

Elismerő levelek vannak még huszár és tüzér ezredektől is, kik a lovaknál is óriási eredménnyel alkalmazták, — egy csomag 18 kr., 1/2 kilós doboz 45 kr., 1/2 kilós doboz 90 kr.

Utatis és elismerő levelek bárhol megnézhetők. — Viszont eladók nagyobb kedvezményben részesülnek.

Kapható Aradon: Földes Kelemen gyógyszerész urnál, Vojtek és Weisz droguista, Éles Armin, Fejér Gyula, Karácsonyi Antal, Daimel Lajos, Pollák József, Nagy Farkas, Ring Zsigmond, Weisz Dávid, Ferber Lajos urak fűszerkereskedésében és ugy Aradon mint Aradmegyében bármely üzletben.

Arad szab. kir. város kap. hiv.

12514—900. kh. sz.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város területén sertésvész állapittatván meg értesitem a lakosságot, hogy a sertés-vásárok tartása, a sertéseknek a városból való kihajtása, valamint a sertéseknek a városon keresztül lábón való áthajtása betiltatott.

Aradon, 1900. évi augusztus hó 25-én.

Sarlot,
főkapitány.

2690—1900. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönségénél egy 2200 korona fizetéssel és 440 korona lakbér illetménnyel javadalmazott fogalmazói állás üresedésbe jövén, felhivom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, s az 1883. évi L. t. cz. 3-ik szakaszában meghatározott minősítéssel bírnak, hogy pályázati kérvényüket bozzám a folyó évi szeptember hó 10-ig benyujtsák.

Salacz,
királyi tanácsos
polgármester.

Üzleti könyvek gyári raktára.

iskola-szerek és könyvek legolcsóbb és legmegbízhatóbb forrása.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy 19 év óta jó hírnévnek örvendő kölcsön-könyvtáramat és könyvkereskedésemet

== papir-, rajz- és író-szerek ==

bő készletével egészítettem ki.

Üzletemnek ezen ágait, miként az eddigieket is a legreálisabb alapon szerveztem és mindenkor törekvésem leendő, hogy minőség, mint árak tekintetében minden igénynek megfelelhessen.

Teljes tisztelettel

2554

KRAUSZ PAULIN

ARAD, Deák Ferencz-utca 2. szám.

Képes levelező-lapok és művész-kártyák legnagyobb készlete.

Nyomatványok felvétele izléses kivitelben.

Ujdonságok, különleges dísz-levelepapír.

Legjobb minőségű árak.

KASSOWITZ FÜLÖP

férfi-, fiu- és
gyermek-ruha
raktára

ARADON, Andrásy-tér 9., a Minorita-templommal szemben.

Mérték utáni megrendelések pontosan és izlésesen eszközöltetnek.

A nádas körjegyzésnél
egy a jegyzői teendőkhöz jártas

fiatal ember

600 korona évi fizetés, lakbér
és ételmezés mellett

azonnal alkalmazást nyerhet.

Ajánlatok alulirothoz inté-
zendők.

Nádas (Aradmegye), 1900.
augusztus hó 29-én.

2556

Jung, körjegyző.

Okleveles

gazdatiszt
azonnali belépésre
kerestetik.

Ajánlatok Holländer Sámuel
nagybirtokos Csermő (Aradme-
gye) czimzendők. 2553

532—1900. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a színház épület déli oldalán
lévő jelenleg Moskovits Jakab által
bérlet bolt és I. emeleti lakás 4
számu 2 szoba és mellék helyisé-
gekből álló lakásnak 1900. évi no-
vember hó 1-től 3 évre való bérbe-
adása iránt folyó évi szeptember hó
3-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár 2400 korona évi
bér és 14 korona 40 fill. vízfogyasz-
tási díj.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben vagy el-
fogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
a szóbeli árverés megkezdése előtt
nyújtandók be, s csak akkor vétet-
nek figyelembe, ha azokhoz a
bánompénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árverési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árverési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árverést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1900. évi augusztus hó
72-én tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

ALAPITTATOTT 1870.

ALAPITTATOTT 1870.

HÖNIG ANTAL és FIAI egyedüli vászon gyári főraktára

Arad és vidéke részére **ARADON**

Wadowsky Gusztáv
árúházában.

Uj nagy küldemény érkezett
Hönig Antal és Fiai
morva schönbergi gyárából

legjobb és legolcsóbban elősmert
VÁSZON,

asztalnemű, kávésterítékek, törülközők
és zsebkendők; ugy

Schroll Benedek Fia
hirneves chiffon-gyártmányai, melyeket
eredeti gyári áron ajánl

Wadowsky Gusztáv
árúháza Aradon.

Folytonos ajándékok
selyem-, divat-, mosó-kelmék, fehér és
színes divat-barchettek.

Dús választék csipke-, szövet- és Tunnis-függönyökben.
Futó-, pamlag- és szalon-szőnyegek,
ágy- és asztalterítők minden kivitelben.

Levarrott

paplan és matraccok,
melyeket legolcsóbb árban ajánl

Wadowsky Gusztáv
árúháza Aradon.

Óriási raktár
férfi-divat cikkekben
u. m.:

ing, gallér, kézelő, nyakken-
dők, kész alsó-nadrágok vagy
méret után készítettnek, fe-
hér és színes zsebkendők, ha-
risnyák és esernyők.

Valódi Jäger-alsóruhák, valamint
kiházasítási kelengyék dus raktára. Összeál-
lítva 150 frttól 3000 frtig; mind a legjobb
anyagból készülnek, melyeket ajánl

Wadowsky Gusztáv
árúháza Aradon.

Kinglinen csodavászon 1 vég 23 méter $\frac{3}{4}$ 6.50 frt.
 $\frac{5}{4}$ 7.50 "

1 vég pamutvászon 6 lepedőre 1 vég 14 mt. 155 cm. sz. 8.50 frt.
1 vég 14 mt. 168 cm. sz. 9.50 "